ԺԵ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 3901 | 1898 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 31/12 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1899 | 29 ՇԱՊԱՆ 1316 | ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

درعلیه‌ده غلطه‌ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سی
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues
la Direction du Journal "AREVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան.	140	Ղրշ
» » » » վեցամսեայ.	70	»
» » » » եռամսեայ.	40	»
Օտար երկիրներու համար տարեկան.	40	Ֆրք
» » » վեցամսեայ.	20	»

Դրամի փոխանակ փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:

Տեղական բղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ

«ԿԱՂԱՆԴԻ ՅՕԴՈՒԱԾ»Ը

Կաղանդի յօդուած . . . :

Ձե՞ք կարծեր որ այս ալ պայմանադրական գրուածքներու կարգը կ'անցնի այլեւս, ամէն տարի, միեւնոյն օրը, գրեթէ միեւնոյն բաները կրկնուելով։ Եթէ հին ատենի լրագրական բարքերը պահուած ըլլային, թերեւս աւելի հեշտ ըլլար գրողին դերը որ պիտի շատնար տալ թերթին ճակատը. «Խմբագրութիւնս իր սրտագին շնորհաւորութիւնները կ'ուղղէ իր յարգոյ ընթերցողներուն, և կը մաղթէ անխառն երջանկութիւն՝ Նոր տարիին համար»։ Բայց հիմայ ճաշակները փոխուած են, միտքերը նրբացած, զգացումները ազնուականացած — գէթ ինչպէս կ'ուզենք հաւատալ մենք մեզի — ու այս ինքնախաբութեան մէջտեղ՝ հնադարեան մաղթումի տպաւորութիւնը պիտի թողուր մէկը որ համարձակէր նահապետական մաղթանքը արտասանել. «Շնորհաւոր նոր տարի և բարի Կաղանդ»։

Ընտանեկան յարկերուն տակ, — գէթ անոնց որ բոլորովին եւրոպականացած չեն տակաւին ու պատուղի հայկական սեղանին տեղ Ծնունդի լատինական ծառը չեն պատրաստեր, — թերեւս խորթ չհնչեն այս բառերը։ Լրագրի մը էջերուն մէջ, ընդհակառակը, տաղտուկի պէս բան մը պիտի պատճառէին։ Պէտք է նոր ձեւեր գտնել, չողշողուն բացատրութիւններ ստեղծել։ Կաղանդի խմբագրականը ունենալ, Կաղանդի քրոնիկը, Կաղանդի նորավէպը, Կաղանդի արձակ-բանաստեղծութիւնը։ Եւ ի՞նչ ըսելու համար այս ամէնուն մէջ. գէ՞թ հաճելի ներշնչումներ գտնենք անոնց մէջ։

Ցաւիտենական աղքատ տղեկն է որ պիտի նկարագրուէր վէպին մէջ, ու թշուառ այրին, որոնք ձիւնին տակ կը դողան դեկտեմբեր 31ի գիշերը, հարուստին դրան առջեւ, անգութ մերժումի մը հանդիպելով՝ եթէ նախախնամական երջանկութիւն մը ձեռք չեն ձգեր։ կամ՝ անփոփոխ պատմութիւնը սիրահարներու, որոնք ուխտ մը կ'ընեն կամ ուխտ մը կը դրժեն, ուրախութեան կամ տրտմութեան անակնկալ մը վերապահելով իրարու։ Արձակ-բանաստեղծութիւնը, իր ոսկեզնիկ ոճով, պիտի պարզէր Կաղանդի նկարագեղ պատկեր մը, իրականութենէ բոլորովին հեռու։ Քրոնիկը պիտի խօսէր օրուան կեանքին վրայ,—գրական, գեղարուեստական, գիտական կեանքին վրայ,—որ գրեթէ գոյութիւն չունի մեր մէջ։ Տարեկան տեսութիւնը կրկնութիւններու ամենէն ճարտարը պիտի ըլլար՝ թերթին 300 այսչափ թիւերուն մէջ հաղորդուած լուրերուն, իրենց անխուսափելի բաժանումներովը։

Եւ ի՞նչ հարկ մտաւորական այս բոլոր սպառումներուն, եթէ մինչեւ իսկ անորժ զգացողներ կը գտնուին անոնցմէ։ Պատճառ մը կա՞յ ենթադրելու թէ յունուար 1ը զգալապէս կը տարբերի դեկտեմբեր 31էն, թէ չաբաթները որ իրարու կը յաջորդեն իրարու չեն նմանիր։ Վայրկեանի մը մոռացումն է միայն Կաղանդը, պատրանք մը որով արբշիռ կ'ըլլանք այս գիշեր։ Կեանքի անողոք հարկերը չեն յապաղեր զմեզ սթափեցնելէ այդ մոռացումէն։ Աշխատաւորը իր գործին պիտի երթայ նորէն, ուսանողը իր դպրոցը, հոգեւորականը իր եկեղեցին, կինը իր արդուզարդին, դերասանը իր սեղանին վրայ պիտի հակի ու հաշուակալը իր տումարներուն վրայ։ Փոքր առատ նոյն թնդոտ մրցումն է զոր պիտի վերսկսին մեզ վաճառականը, փաստաբանը, սեղանաւորը, արուեստագէտը. նոյն կեանքի պայքարը ամէն տեղ, ամէնուն քով։

Ամանորի հանդրուանին վայելքը ու աշխատութեան վերսկսման վայելքը անոնց միայն տրուած չէ որոնք ծնողքէ զուրկ, առողջութենէ զուրկ կամ օրուան հացէ զուրկ՝ որբ, հիւանդ կամ աղքատ՝ մինչեւ իսկ կ'ուզեն մոռնալ թէ այս գիշեր Կաղանդ է։ Ու Կաղանդը, ճակատագրային հեգնութեամբ մը, ամենէն աւելի անանկներուն երեւակայութեանը առջեւ կը ցցուի, իր բոլոր խաբուսիկ հրապոյրներովը, իր անոյշ յիշատակներովը, իր երջանկութեան հեռապատկերներովը։ Այդ գրկուածներուն վրայ մտածել, մարդասիրութեան ու եղբայրակցութեան զգացումներու դրգիռ տալ՝ որքան ալ անտեսական հրաւէր մը այս օրուան յատուկ՝ սիրելի կրկնութիւններ են ամէնուս համար ու միակ նիւթը որուն հիւսուած հանգամանքը չի տկարացներ անոր արժէքը։ Անոր մասին մանաւանդ կրնան, և պէ՞տք է որ պայմանադրական ըլլան մեր գրուածքները, մեր խօսքերը, մեր գործերը, մինչ լաւագոյնին ըղձանքով։

Ժողովրդային աւանդութիւն մը սորվեցուցած է մեզի թէ յունուար 1ը առաքինութեան, զուարթութեան օր մը, տխրար կեանքի մը օրը ըլլալու է. թէ ինչ կերպով որ անցընենք այն օրը՝ նոյնը կը շարունակուի ամբողջ տարին։ Այս հաւատքը,—ռամիկի հաւատք, պիտի ըսէք, թէեւ եւրոպական ազգերուն մէջ աւելի ընդհանրացած է՝ աւելորդապաշտութեան ձեւին տակ—պահ մը կը հարկադրէ զմեզ դադար տալ մեր թերութիւններուն, մեր տկարացումներուն, մեր ձանձրութիւններուն։ Փայտուն դէմք մը կ'առնենք, բարիք կը մաղթենք իրարու, փայլկենական վեհանձնութիւններ կ'ունենանք։ Եթէ չպիտի կրնանք տարին ամբողջ այդ զգացումներով տոգորուիլ, ինչ հաճոյք կայ քանի մը ժամուան համար ինքզինքնիս և զիրար խաբելուն մէջ։ Ցարգենք այդ աւանդութիւնը, բայց լուրջ, անկեղծ ու տեւական ըմբռնումով։

ՏԻԳՐԱՆ ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ

«ՕՏԱՐ»ԻՆ ՍԱՀՄԱՆԸ

Բոլոր գաւառային գրողներ ու հասարակ և հրապարակագիրներ՝ պարբերաբար բանկռիւ մը ունին «օտար» վարժարաններու կամ «օտար» որբանոցներու դէմ։ Մեր լրագրութեան մէջ սահմանի մը կարօտ բառերէն մէկն է սա «օտար» բառը, որ անզօր պատճառաբանութեան եւ տկար տրամաբանութեան միակ միկութիւնը դարձած է կարծես։

Թղթակից մը, երբ գրելու նոր բան մը չունի, երբ նիւթի սով կը քաշէ, խակոյն կրնայ ձեռք առնել իր գտնուած տեղին բողոքական կամ կաթոլիկ դպրոցը և իր թերթին մէկ քանի սիւնակները մրոտելով ողբալ, լալ, աղաղակել որ ազգին զաւակները օտար վարժարան կը յաճախեն։ Եւ քիչ մը վէպով լցողները հաւատացած են թէ նկարագրութիւն մը սրտաճմլիկ ընելու համար բաւական է որ իրենց գրուածքին մէջ հոս հոն ցանցնեն օտար միջամտութիւն և օտար երկու անգամ ալ ձայնարկութիւն։

Ձեմ կարծեր թէ բողոքական Անգլիացին «օտար» կոչէ կաթոլիկ Անգլիացիին դպրոցը։ Ձեմ կարծեր նմանապէս որ պապական Ֆրանսացին «օտար» անուանէ լութերական Ֆրանսացիին վարժարանը։ Անոնք դաւանանքը չեն շփոթեր ազգութեան հետ։

Մե՞նք սակայն։

Մենք՝ ափ մը ժողովուրդ, անոնցմէ աւելի խստապահանջ կը գտնուինք եւ «օտար» կը հռչակենք ազգին այն բաժանումները որոնք տարբեր կերպով կը խորհին կրօնական խնդիրներու մէջ։ Կարծեմ, «օտար»ին սա գործածութեանը համար սրտնեղուելու պատճառ ունին այն բոլոր Հայերը որ ոչ-լուսաւորչական են կրօնային դաւանանքով, բայց որոնք հայ են մինչեւ կորիզը։

Եւ տգէտ ժողովուրդը չէ՛ որ այդ տարբերութիւնը կը դնէ ազգին տարբեր դաւանանքի պատկանողներուն մէջ։ Խօսողները եւ գրողները տեղ տեղ կ'աշխատին կարծես յայտնել դժբաղդաբար գոյութիւն ունեցող խրամը։ Դեռ նոր, խմբագիր մը որբանոցի մը վրայ գրած ատենը հարկ սեպած էր իր ցաւը յայտնել որ այդ որբանոցին բժիշկը բողոքական Հայ մըն էր։ Եւ երբ լուսամիտ խմբագիր մը ատանկ գրէ և ներգործէ իր ընթերցողներուն վրայ, կը զարմանա՞ք որ խաւարամիտ Թղթակից մըն ալ ատկէ քաջալերուելով ելլէ իր գիտցած կերպովը լուտանք պոռթկայ իր գեղին հայ-բողոքական դպրոցին կամ հայ-կաթոլիկ վարժարանին դէմ։

Ձեմ կրնար հասկնալ թէ ազգին տարբեր բաժանումները ի՞նչ տրամաբանութեամբ կարելի է «օտար» անուանել կամ անուանարկել։ Մարդու մը զուտ դաւանանքը կամ հաւատալիքը չի կրնար զայն խզել այն ամբողջէն որուն մէկ մասն է անհրաժեշտ։ Լուսաւորչական Մարիոսը, բողոքական Թորոսը, և կաթոլիկ Կիրակոսը, թէեւ կրօնային դաւանանքով մէկզմէկէ կը տարբերին, բայց մէկ են ցեղով։ Չինացին օտար է անոնց երեքին միանգամայն։

Եթէ կրօնային համոզումը հարազատութեան և օտարութեան խտիրը կրնայ վճռել՝ այն ատեն պէտք է աջ ու ձախ գործածել այդ օտար բառը։ Քանզի, գաղտնիք մը պարզած պիտի չըլլամ կարծեմ, երբ ըսեմ թէ շատ «ազգային դպրոցներ»ու մէջ այսօր կրնաք գտնել «ազգային դաստիարակներ», որոնք ո՛չ թէ լուսաւորչական չեն, բայց ոևէ դաւանանքի մըն ալ չեն պատկանիր։ Ասոնց ի՞նչ պիտի ըսէք ուրեմն. կամ, աւելի շիտակ պիտի ըլլայ հարցնել.—Եթէ անկրօններուն «օտար» չէք ըսեր, հայ քրիստոնեայ բողոքականներուն կամ կաթոլիկներուն ինչո՞ւ «օտար» ըսել։

Պարտիզակ Ա. Գ.

ՆՈՐ ՏԱՐԻՆ

ԻԶՄԻՐ, 27 Դեկտեմբ.

Ժամը երկուքին էր այսօր. համբան հանդիպեցայ Ստեփան Օսկանին։ Քանի մը օր առաջ ղրկած էի իրեն Արեւելքները ու կ'ուզէի տեսնել զինքը։ Քանի մը օրուան մէջ իր հասակը ընկճած, գրեթէ 20 տարի աւելի ծերացած գտայ։ Աչքը աւելի խորացեր էր, ու վիզը կորացած։ Բաղդը կարծես քանի մը օրուան մէջ իր աշեղ ու անձկնելի հարուածովը քայքայեր էր անոր անընկճելի բնաւորութիւնը։ Թեթեւ ժպիտով մը, որ աւելի սարսուռի կը նմանէր, նայեցաւ, բարեւեց առաջ.

«Լրագիրս ալ ծախեցի» ըսաւ։

Երեք չորս տարի է, Օսկան ծախեց իր պապենական բնակարանը. կենսական պէտքերը հոգալու, մէկուն կարօտ չըլլալու համար յօժարեցաւ հեռանալ իր տքնութեանց ննջակէն։ Դրամը հատաւ և այսօր կը ստիպուի թերթն ալ ծախել ուրիշին, գրիչէն հրաժարելու համար դեռ քիչ մը ատեն իր աշխատակցութիւնը պայման դնելով թերթին։— Ու վերջը... «Վերջը պիտի հեռանամ Իզմիրէն» ըսաւ տրտմագին։ Գնաց ծովափին երկայնքն ի վար. ես դամուած մնացի տեղս, երբ կը սահէին մտքիս մէջ եղերային արտասուալից տողերը։

Ո՞ւր պիտի երթայ այդ մարդը։ Ծերունի, յոգնած, ընկճուած է այլեւս. ո՞ւր պիտի դիմէ։ Կը հաւատամ թէ Օսկան երբեք որ և է օգնութիւն չ'ընդունիր, և արդէն աչքիս առջեւ կը տեսնեմ զինքը օտարներու մէջ, անծանօթ անկիւն մը տրտում, երկարաձիգ և անմխիթար հոգեվարքով։ Իր հաւատ հառաչը արձագանգ պիտի չունենայ, սիրելի մը պիտի չփակէ իր կարօտով բաց աչքերը։

* * *

Ես ալ չի կրցայ մօտէն ընել Մանոն Լեսքոն, երբ գացի Սբորթինկ Գլիպի վերջին թիկնաժողովներուն մէջ անտես անկիւն մը գրաւել։ Առաջին արարուածներուն բոլորովին յափշտակուած միտք մը ունէի, աչքերս ծովափին երկայնքն ի վար սահող ցաւի ստուերին մագնիսացած, բան մը չէին տեսներ գրեթէ, թէեւ հոն հաւաքած էր Իզմիր իր գեղեցկագոյն ծաղիկները։ Ոսկեզօծ ու թաւշապատ սրահը ծայրէ ծայր սիրոյ սարսուռով լեցուն, երբ Անսելմ, ամէնուն սիրելի այդ արուեստագէտը իր ցաւատանջ ու հառնելու մօտ աղաղակը կ'ուղղէր իր սիրեցեալ Մանոնին։

Քարմէն, Այտա, Թրավիաթա, Ֆաուսթ, Մինեօն, ամէնքն ալ ունին իրենց յատուկ յուզումները, կը լացնեն կամ կը սոսկացնեն, էութիւնը կը ցնցեն կամ կ'օրօրեն։ Մանոն Լեսքօ թէեւ շատ կէտերու մէջ երկրորդ, բայց ամենէն աւելի յուզիչն է, գոնէ անոնց համար որ սիրած ու լացած են։ Ծէգոյն ու վշտաբեկ պատանին կը հետեւի անհաւատարիմին։ Սէրը կ'առնէ կը տանի զայն փրփրողէզ Ատլանտեանէն անդին ու ծովափի մը քով Անսէլմի գրկին մէջ կը մեռնի։ Հոն ըլլալու էիք դիտելու արգահատանքը որ հեծկլտուքներով — լսելի ըլլալու չափ բարձր — կ'ուռեցնէր կուրծքերը և արցունքները որ կը գլորէին գրական այս իր սրտի նիւթապաշտ, նիւթամոլ զաւակներուն աչքերէն։ Թատերաբեմը՝ սիրոյ, անհասկնալի և յաւիտենական բաժանումի դատապարտուած սիրոյ՝ խորանն էր, որուն առջեւ քանի մը ժամ կը սրբանային գձուձ հաշիւներու, սղմաքարշ ձգտումներու երկրպագու ունկնդիրները։ Օ՜հ, բանաստեղծութիւնը չ'մեռնիր բնաւ։ Մարդուն հոգեկան ակ'ութն է ան, որ նկարի, երգի, հառաչի ձեւերով պիտի ընկերանայ մարդկութեան անոր դէպ ի անդունդ սեւեռած աչքերն ու մռայլ շուարուն հոգին յաւերժական խոյալին կապելու համար։

Գէթ այնպէս կ'ըսէին ինծի բաժնուողները, երբ կը մեկնէին սրահէն, վճիտ խօսելէին, զալկուն և աշնահար անպլուտին և զգայուն ու սիրոյ պէս նուաղկոտ հայուհին, նոյն իսկ ծախի մարդիկ, որ այս գիշեր, սա դիմացի նաւին մէջ, կօշակներուն վրայ պիտի ննջեն։

* * *

Բայց Մանոն Լեսքոյի վերաւոր ու հատուող շեշտերը հեռաւոր յիշատակի մը պէս հազիւ կը թափառին մտքիս մէջ, երբ հին տարիին վերջին կիրակի գիշերը, կը մտածեմ նոր տարիին, որ վաղը միւս օր պիտի գայ, անցնի։

Այս օրերը ամէն սիրտերու համար մէյմէկ յիշատակներ ունին քաղցր ու լեղի, կամ դառն յաւէտ։ Ամէն տարի, այս օրերուս, դպրոցը կը յիշեմ։ Կ'ափսոսէինք տարուան վերջին գիշերը խմբուիլ դասընկերներով, սպասել մինչեւ ժամացոյցը կէս գիշեր զարնէր, ու որոտագին ծափերով ողջունել նոր տարին։ Վերջին տարին ալ, այդ օրը, Պրոֆ. Մելքոնեանց տանը հաւաքուեցանք, ամէն մէկերնիս տարբեր գիւղէ, քաղքէ. մեր գիտցած ու սիրած խաղերն ու երգերը կանչեցինք։ Ժողովրդական երգեր էին, պարզ եղանակներով, քանի մը հառաչներ իրար միացնելով ձեւացած անտաշ բաներ։ Ժամը 12 զարկաւ հատիկ հատիկ, մահուան թմբուկին պէս։ Իրարու երես նայեցանք, աւելի տկար էր ծափերնիս։ Տրտում բաժնուեցանք և անկէ ետքը ուրիշ նոր տարի մըն ալ չի բարեւեցինք միատեղ։

Քու երգերդ աւելի, որոնցմով այսօր լացուցիր ամէնքը և խորունկէն ցնցեցիր զմեզ, Անսէլմ, երբ Մանոնը կը մարէր գրկիդ մէջ, — անոնցմէ աւելի սիրելի և յուզող են ինծի համար այն հին եղանակները, որոնցմով կ'ողջունէինք նոր տարին, ընկերներով միասին։ Հոն ձիւնապատ լերանց փոթորիկը որոտագին արձագանգ կ'ըլլար մեր նուագներուն. բնութեան զաւակներն էինք հարազատ, դարաւոր անտառներու մէջ։

Ռ. ՈՐԲԵՐԵԱՆ

ՍՈՒՐԲ ԵՐԿԻՐ
ԵՒ
ԻՐ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՎԱՅՐԵՐԸ

Թ.

ՔԵԲՐՈՆ

Երուսաղէմ, 17 դեկտեմբ.

Ի ծագս Պաղեստինի, Արաբիոյ անապատներուն սահմանագլխին վրայ, իբրեւ հանդրուան մը լի ու պատկառոտ վայրերու, պատմութեան հնագոյն յիշատակներու և մարդկութեան նախնական ճիչերուն կատարեալ յիշատակարան մըն է Քեբրոն՝ Երուսաղէմէն վեց ժամ հեռու, անոր հարաւային կողմը երեք լեռներու զառիթափներուն վրայ երկարաձիգ։

Բայց երբ Քեբրոն կ'երթանք չենք մոռնար ողջունելու Սողոմոնեան երեք աւազանները անոր ճամբուն վրայ, Բեթլեհեմէն մէկ ժամ հեռու, զարմար հովտի մը մէջ իրարու ետեւէ շարուած, որոնք բովանդակ Երուսաղէմի ծարաւը կը բուծանէին երբեմն ջրմուղներու միջոցաւ որոնց բեկորները տեղ տեղ կ'երեւան տակաւին մինչեւ այսօր։

Սողոմոնեան սրտաշարժ ներշնչումները իր փափկահիւս «Երգ երգոց»ին մէջ, «Աղբիւր կնքեալ» ու «Պարտէզ փակեալ», մրգաստաններն ու այգիները զոր այս աւազանները կը ցօղէին, դրախտները նարգոսներու ու շուշաններու, քրքումն ու կինամոնը զոր հոտոտել կուգար Սողոմոն ի լուր սատրակներու նուաղուն վուվուներուն և բոլոր այն հանգստարանները ծաղկերոյր ու խորհրդալից որոնց սիրոյ գրգարաններուն վրայ յաճախ կը հրաւիրէր Սողոմոն, իր գեղեցիկ երգերուն մէջ, Դստրիկներն Երուսաղէմի—այս ամէնը, վերջապէս, մարդկային երեւակայութեան մէջ սիրամոյն կը պատկերանան այս վայրերուն առջեւ։

Այս տեղէն մինչեւ Քեբրոն իբրեւ հակապատկեր, աւելի յանկուցիչ քան կանոնաւոր կը բարձրանան ամպակարկառ լեռները Մովաբու, ծածկուած գէթ վարդագոյն լոյսով մը՝ որ բեկբեկելով իրենց բազմաթիւ հեղեղատներուն վրայ՝ կը գգուէ, կարծես, ի հեռուստ իբրեւ ի մօտոյ՝ մարդկային աչքերը և, քանի՛ կը մօտենանք Քեբրոնի, այնքան կը գեղանկարուի տեսարանը և կ'երեւան իրարու ետեւէ կարգ կարգ դարատափներու վրայ այգիներու անհատնում շարք մը և տուներ՝ որ մանաւանդ գարնան սիզերը նորափթիթ ծառերու ետեւէն և մշտադալար ձիթենիներու սիրուն տրցակներու մէջտեղէն կը բարձրացնեն իրենց սպիտակ գմբեթակները։ Եւ կը ներկայանայ Քեբրոն՝ իր պատկառոտ դիրքովը՝ մէկը այն չքնաղ քաղաքներէն զոր պատմութիւնը անյիշատակ ժամանակներու կը վերագրէ։ Քաղդէացի Աբրահամ հոն՝ Մամբրէի բեւեկններուն տակ կանգնեց իր վրանը ու 400 սիկղ արծաթով գնեց Եփրոնէն այն կրկին այրը ուր թաղեց իր Սառա կինը՝ ինքն ալ հոն թաղուելու մտադրութեամբ։

Ցեսւ որոշ կերպով կը հաստատէ թէ Տայանիսէն (*) եօթը տարի առաջ շինուած էր Քեբրոն որ իր նախնական անունով կը կոչուէր Կարիաթ-Արբա։

Միջին դարու մէջ՝ քմային աւանդութիւն մը կ'ուզէր հաւատացնել թէ հոն ստեղծուած էր նախահայրը, դաշտի մը մէջ՝ որուն մօտ է այժմ Աբրահամու Գերեզմանը, և, բազմաթիւ ուխտաւորներ կուգան հոն եղեր եղեգնագելու այն դաշտին մէջ՝ որուն հողէն մաս մը առնելով կը պահէին իրենց քով, իբրեւ հող Ադամայ գործութեան, իրենց գերեզմաններու հողին հետ խառնելու համար ի ժամ մահուան։

Իսրայէլի մէջ Յուդայի ցեղին բաժին ինկած էր Քեբրոն իբրեւ ոստան Յուդայի բոլոր երկիրներուն՝ որուն պետ հռչակուեցաւ Դաւիթ Երուսաղէմի տիրելէն առաջ։

Դաւթի թագաւորութենէն յետոյ Քեբրոն, զանազան ժամանակներու մէջ, զանազան յարձակումներ կրեց մինչեւ որ Յուդա Մակաբէ, Քրիստոսէ 162 տարի առաջ, զինու զօրութեամբ նուաճելով տիրեց քաղքին և Վեսպասիանոս բոլորովին հիմնայատակ բրաւ զայն, որմէ յետոյ յայտնի չէ՛ թէ ո՛վ վերականգնեց Քեբրոնը, միա՛յն թէ Արաբացւոց իշխանութեան ժամանակ շատ արագ բարգաւաճեցաւ այս քաղաքը թէ՛ իր դիրքին գեղեցկութեան շնորհիւ և թէ՛ Երուսաղէմի ու Եգիպտոսի միջեւ գտնուած ճանապարհին վրայ ըլլալուն պատճառաւ։

Քեբրոն՝ ուր հիմայ շատ քիչ հետաքրքիրներ ոտք կը դնեն, կը պահէ իր վրայ հիմնովին իր արեւելեան հանգամանքը, և իր եօթը ութը հազար բնակիչներով երեք գլխաւոր թաղերու կը բաժնուի, իրարու յարակից երեք բլրակներու վրայ նկարագեղ կերպով տեղաւորուած։

Պաղեստինի ամէնէն նշանաւոր վաճառաշահ քաղաքներէն մէկն է Քեբրոն՝ մանրապակեայ մատաններու, ապարանջաններու և տեղացի կանանց վերաբերեալ զարդերու մանուոր և խիստ բանուկ վաճառականութեամբը, մանաւանդ ապակեայ զանազան կանթեղներու՝ որ ամէն տեղ կը վաճառուին։

Այս ապակեղէններու գործարանները տեսնել շա՛տ հետաքրքրական է. մութ ներքնատուներու մէջ տեղացի Արաբներ կը պատրաստեն հեղուկը այդ մանրապակիներուն և նախնական գործիքի մը միջոցաւ փչելով զանազան կաղապարներու մէջ կը պատրաստեն զանոնք հիւսկէն և պարուրաձեւ կաղմութեամբ, և ուրիշ զանազան ձեւերով և գոյնզգոյն երեւոյթներով, ինչ որ սորված են երեք հազար տարիներէ ի վեր, առանց բան մը աւելցնելու կամ պակսեցնելու։ Այս արհեստը մուտ գտած է Քեբրոնի մէջ, Տիւրոսի և Սիդոնի Փիւնիկեան արուեստագէտներէն։

Հիանալի է նաեւ Քեբրոնի խաղողը և անկէ ելած գինին որ կարո՛ղ է գերազանցել ուրիշ տեղերու գինիները, եթէ պէտք եղած խնամքը տարուին։

Քաղքէն դուրս կէս ժամ հեռու է Մամբրէի կաղնին որ կ'երեւայ մինչեւ այսօր, և որուն բուն արմատը գրեթէ եօթը գրկաչափ հաստութիւն ունի։ Աբրահամ այս ծառին ներքեւ սեղան շինեց Աստուծոյ և այս ծառին տակ երեւցաւ անոր Աստուած ու հոն երեւցան նաեւ այն երեք մարդիկը, աւետաւոր հրեշտակները Սառայի որդեծնութեան։

Պաղեստին այցելողի մը համար կ'արժէ արդարեւ տեսնել Քեբրոնը՝ ուր կը հանգչին ոսկորները նախնի աւանդապահներուն Աստուծմէ կոչուած՝ որ կ'աւանդէին ճշմարիտ Աստուածպաշտութիւնը իր բովանդակ պարզութեանը մէջ։

ՎՐԹԵՐ

(*) Տայանիս, կամ Տանիս, Ստորին Եգիպտոսի հնագոյն մայրաքաղաքը, Նեղոսի Տանիտեան բազկին վրայ, այժմ կը կոչուի Սան։

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ

ԻՒՆԻՕՆ ՖՐԱՆՍԷԶԻ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍԸ

Գեղարուեստասէրներու համար մեծագոյն հաճոյք մը եղաւ հինգշաբթի գիշերուան նուագահանդէսը Իւնիօն Ֆրանսէզի սրահին մէջ, որ բարեգործական նպատակ ունէր և թերեւս ատոր համար էր որ Բերայի գրեթէ բոլոր բարձր դասը ներկայ էր հոն, շնչելու չափ բազմութեամբ։

Նուագահանդէսին սկզբնաւորութեան իսկ լսեցինք Պեթովընի մի պեմոլ Տրիօն։

Ինչ որ բղխած է Պեթովընի գրչէն, ըլլայ երիտասարդ ատենի հեղինակութիւն կամ հասուն հասակի, միշտ կը պարունակէ անոր բարձր գաղափարները, որովհետեւ երաժշտութեան փիլիսոփան է ան. գործնական երաժշտութեան իր բոլոր արտադրութիւնները ցարդ անհաւասարելի եղած են՝ թէեւ գրեթէ դար մը արդէն անցած ըլլայ։

Շատոնց է որ երաժշտական սաստիկ խնամեալ ունկնդրութիւն մը ունեցած չէինք. յայտնի էր որ Վօնտա պէյ, Պ. Մէառլնէ, Ճէմիլ պէյ և Պ. Սէլվէլի ըմբօրէն աշխատած էին հրապարակ ելլելէ առաջ իբր խղճամիտ արուեստագէտներ. Տրիօյի մը coude à coude արդարեւ կը զգացուէր այս 4 երաժիշտներուն միջեւ և այսպէս կրցան ամենապարզ ունկնդրողի մը իսկ մտքին մէջ տպաւորել այն հրաշալի հատուածը որ Տրիօյին Զրդ մասը կը կազմէ. երաժշտութեան գոհար մը որուն մէջ դաշնակը գլխաւոր մեղեդին պատկերացնելէ վերջ ջութակը կը վերսկսի զայն բիւրեղի պէս մաքուր արտայայտութեամբ մը և որուն հակընդդէմ ձայներով խորունկ ներդաշնակութիւն մը կը բերեն ալթօն և թավջութակը։

Նուագահանդէսին լաւագոյն մասն էր, այս Տրիօյին հետ, Օրիորդ Լապրունայի երգը. հազիւ 14 տարեկան սիրուն աղջիկ մը, արուեստագէտի զաւակ, որ կանխահաս արուեստագէտ մըն է արդէն ինքն ալ. Բարիզցի Օրիորդ Նօտէնին պէս բան մը. զարմանալի էր տեսնել այդ դեռահաս աղջիկը որ խիստ զգայնոտ կերպով կ'երգէր Մասնէի Բանոն s'opoնը (պաշտելի ռոմանս մը արդէն) նկատի առնելով ամենանուրբ ելեւէջները և ամէն մէկ խօսքի նպատակը. մերթ որոտալով կ'ելլէր այդ ձայնը առողջ կոկորդէ մը և մերթ առուակի պէս հեզիկ կը փսփսար. միակ դիտողութիւնը զոր պիտի ընենք այդ աղջկան՝ երբեմն ձայները արձակելու այն շեշտն է զոր գէշ կրթութեան մը հետեւանքով սորվեցուցեր են իրեն երգել, իբր թէ զգայուն արտայայտութիւն մը տալու համար։

Աւելորդ է ըսել թէ ամբողջ սրահը խանդավառ ու անվերջ ծափահարութիւններով ստիպեց Օրիորդը շատ սիրուն կերպով երգելու Վէռտիին Բալէն և Թօսթիի մէկ կտորը։

Ապահով ենք թէ եւրոպական մայրաքաղաքներէ մէկին մէջ տրուելիք հիմնական կրթութիւն մը՝ մեծ արուեստագիտուհիներու կարգը դասել պիտի տայ այդ սիրուն օրիորդը։

Նուագահանդէսին մէկ գլխաւոր մասը կը կազմէր նաեւ Բուչչինիի հրաշակերտին Պոհէմի առաջին և երկրորդ արարուածին հատուածներ և մանաւանդ երրորդ արարուածը որ գեղեցկագոյն մասն է։ Ի՛նչ մելամաղձոտ շունչ մը անցած է այդ արարուածին վրայէն որուն մեղեդիներուն խառնուածքը արդէն Զիկանի դառն ու նուաղկոտ շեշտը ունի։

Այս տոմսով բաղդաւոր եղանք լսելով Պ. Տիկին Ռիւպէլէն և մանաւանդ Իւառթէ Թէնօրը։ Իւառթէն 4—5 տարիներ առաջ արդէն լսած էինք՝ Գավալեռիան հիանալի կերպով երգելը. առջի գիշեր զգացինք թէ այդ ձայնը շատ աւելի զարգացած ու գեղեցկացած է, Նրբութիւններու համար խիստ ճկուն, բիանօները և ֆօրթէները լաւ դիտող։ Վերջապէս գեղեցիկ նուագահանդէս մը և բաւական նպաստով՝ 5—600 ոսկի հասոյթ։

Ա. Հ.

ՄԵՐ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրուի մեր թղթակիցներէն եւ յօդուածագիրներէն որ իրենց ձեռագիրները թուղթին մէկ երեսին վրայ միայն գրեն, տպարանի աշխատութեանց դիւրութեան համար։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՄԱՏԱԿԱՍՔԱՐԻ ԽՆԴԻՐԸ. — Անգլիոյ Կապոյտ Տետրակը. — Ինչպէս ծանոյց հեռագիրը, Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը հրատարակեց Նոր Կապոյտ Տետրակ մը Մատակասքարի վերաբերմամբ։ Կը բաղկանայ 58 երեսներէ և կը պարունակէ 32 հեռագիր 1898 փետր. 24էն մինչեւ դեկտ. 29։ Կը սկսի Մանժարիի կողմը հաստատուած՝ քանի մը վաճառականաց բողոքներովը որոնց գործերը վնասուած են և որոնք բնիկներու բածին յենլով՝ կ'ամբաստանեն Ֆրանսական կառավարիչը թէ բնիկներուն կ'արգիլէ անգլիական տուներու հետ առեւտուր ընել, հակառակ պարագային մէջ բանտարկութիւն սպառնալով։ Մայիս 26ին Բարիզի անգլիական դեսպանը Լորտ Սոլզպէրիի կը հաղորդէ Մատակասքարի պաշտօնաթերթին մէջ հրատարակուած զեկոյց մը որով կը յանձնարարէ Ֆրանսական պաշտօնեաներուն՝ համոզել բնիկները թէ Ֆրանսական կերպասները օտար կերպասներէն գերազանց են և թէ Մալկաշները, Ֆրանսայի եղած ըլլալով, պէտք է որ Ֆրանսական արտադրութիւն գործածեն և իրենց հագուստները Ֆրանսական կերպասէ շինուին։ 1898 յունիս 12ին Սըր Էտմընտ Մոնսըն Անգլիոյ Նախարարութեան կը հաղորդէ Ֆրանսայի պաշտօնաթերթէն քաղուած մը որ կը վերաբերի՝ արջառներու կերին յատուկ չոր խոտերու ինչպէս նաեւ հնդկական կանեփէ պարկերու և բամպակեղէններու համար Մատակասքարի մէջ առնուած մաքսին փոփոխման։

Թամաթավի անգլիական հիւպատոսը, մայիս 12ին, կը գանգատի Մատակասքարի պաշտօնաթերթին մէջ հրատարակուած ուէքլամի մը համար և կ'ըսէ որ թէ՝ այս պարագան և թէ Ֆրանսայի պաշտօնեաներու կողմէ բնիկներուն վրայ դրուած արգելքը, որ օտար ապրանք չգնեն, պատճառ կ'ըլլան անգլիական կերպասներու չվաճառուելուն։ Յուլիս 9ին Լորտ Սոլզպէրի կը գրէ Բարիզի Ֆրանսական դեսպանին թէ 1890ի պայմանադրութեան համաձայն Ֆրանսական թեւարկութիւնը Մատակասքարի մէջ պէտք չէ վնասէ անգլիական հպատակաց առանձնաշնորհումներուն և իրաւունքներուն։ Այդ առանձնաշնորհումներուն մէկը սա է թէ անգլիական ապրանքներէն, 1865ի դաշնագրին համաձայն, ըստ արժէքին հարիւրին տասնէն աւելի մաքս պէտք չէ առնել։ Լորտ Սոլզպէրի կը յիշեցնէ թէ Ֆրանսա Մատակասքարի հետ դժուարութիւն ունեցած միջոցին, Անգլիա կատարելապէս չէզոք մնացած էր։ Ֆրանսա այն ատեն ըսած էր թէ միայն իր թեւարկութիւնը հաստատել կ'ուզէ և ոչ թէ վնասել Մատակասքարի անկախութեան և Անգլիոյ առեւտրական իրաւունքներուն։ Պ. Հանոթօ, 1894 նոյեմբ. 12ին, կատարեալ նմանութիւն մը կը դնէր Մատակասքարի ու Զանզիպարի թեւարկութեան միջեւ։ Պ. Պէրթլօ, 1895 նոյեմ. 27ին, կը յայտարարէր թէ Ֆրանսա պիտի յարգէ քանի մը օտար տէրութիւններու հանդէպ եղած յանձնառութիւնները։ Պարոն տը Քուրսէլ, 1896 փետր. 11ին կը գրէր թէ Ֆրանսա պարտաւորուած է զինուորական կերպով շարժելու, վասն զի Ֆրանսական թեւարկութեան կիրառութիւնը դժուարութիւններու կը հանդիպի։

Լորտ Սոլզպէրի դիտել կուտայ թէ Ֆրանսա վէճին մէջ կը բերէր իր թեւարկութեան պահպանութիւնը, և հետեւաբար Մեծն Բրիտանիոյ վաճառականութիւնը ու կառավարութիւնը վախ մը չունէին Ֆրանսական արշաւանքէն։ Ատոնք, եթէ գիտնային թէ Ֆրանսական արշաւախումբը պիտի ջնջէ Անգլիոյ առեւտրական իրաւունքները և այնպիսի տուրքերու պիտի ենթարկէ զայն որոնցմով կղզիէն վերցուած պիտի ըլլան, Ֆրանսայի առաջադրած արշաւանքը մեծ վախեր առաջ պիտի բերէր Անգլիոյ մէջ։ Այն պարագան թէ Անգլիա առեւտրական զոհողութիւններ պիտի ընէ Մատակասքարի մէջ, խիստ դիտողութիւններու պատճառ պիտի ըլլար Անգլիոյ թէ՝ հանրային կարծիքին և թէ՝ կառավարութեան կողմէ։ Ֆրանսական արշաւանքին բնական դժուարութիւնները մեծապէս պիտի աւելնային եթէ, սկիզբէն ի վեր, Մալկաշները գիտնային թէ Անգլիա խստիւ կը բողոքէ պատերազմին դէմ և զայն խիստ վնասակար կը նկատէ իր առեւտուրին։ Լորտ Սոլզպէրի կը յաւելու թէ յունիսին Ֆրանսական հրամանագիր մը շատ աւելցուցած է անգլիական գլխաւոր ապրանքներու ներածման տուրքը, ինչ որ բոլորովին հակառակ է 1865ի դաշնագրութեան և 1890ի պայմանագրութեան։ Անգլիոյ նախարարապետը կը բողոքէ՝ անգլիական շահերուն համար եղած այս ծանր վնասներուն դէմ և կը խնդրէ դեսպանէն իր գրութեան պատճէնը հաղորդել Պ. Տէլքասէի։

Լորտ Սոլզպէրի յուլիս 20ին Բարիզի անգլիական դեսպանին ուշադրութեանը կը յանձնէ Մատակասքարի կուսակալ Կալլիէնի զօրավարին շրջաբերականը, որ բնիկները կը հրաւիրէր նախամեծարութիւն տալու Ֆրանսական արտադրութիւններուն։ Լորտ Սոլզպէրի այդ շրջաբերականը աւելի պատուէրի նմանող յանձնարարութիւն մը կը նկատէ ու կը յիշեցնէ թէ կարգ մը պաշտօնեաներ իբրեւ պատուէր գործադրած են զայն։ Բարիզի դեսպանը յուլիս 21ին կը պատասխանէ թէ Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան բողոքը յանձնած է Պ. Տէլքասէի որ պատասխանած է թէ ամբողջ խնդիրը անմիջապէս պիտի ուսումնասիրէ հաշտարար ոգիով մը։ Սըր Էտմընտ Մոնսըն յուլիս 22ին Լորտ Սոլզպէրիի կը ղրկէ պաշտօնաթերթէն քաղուած մը թէ Մատակասքարի Ֆրանսական գաղթականութիւններուն սեպհականութեան առանձին իրաւունքներ կուտան։ Անգլիոյ նախարարապետը օգոստոս 13ին կը գրէ Բարիզի դեսպանին՝ բողոքել Պ. Տէլքասէի թէ հողերու արտօնութեան գործին մէջ անգլիացիներուն հաւասար աչքով չի նայուիր։ Հնդկաստանէն ալ կը բողոքեն թէ Մատակասքարի մէջ խիստ միջոցներ ձեռք առնուած են իրենց ապրանքներուն համար։ Թամաթավի անգլիական հիւպատոսը կը գրէ թէ, տրուած որոշման մը համաձայն, 1899 յունուար 1էն Մատակասքարի եզերքները ու շրջակայքը առեւտրական շոգենաւային երթեւեկութիւնները Ֆրանսական շոգենաւերու միայն պիտի յատկացուին։ Լորտ Սոլզպէրի այս խնդիրներուն համար ալ կը բողոքէ Ֆրանսական կառավարութեան։ Պ. Տէլքասէ խմաց կուտայ Բարիզի անգլիական դեսպանին թէ շոգենաւերու երթեւեկութեանց վերաբերեալ որոշումը ետ առնուած է։

—Այս Կապոյտ Տետրակին հրատարակութեանը առթիւ անգլիական լրագիրները բուռն կերպով գրգռուած լեզուով մը կը խօսին։ Մանչեսթրի Սէնթ-Ճէյմս Կազէթ, Մատակասքարի խնդրին առթիւ, բուռն յօդուած մը կը հրատարակէ Ֆրանսայի դէմ։

ՏՐԷՅՖԻՒՍԻ ԽՆԴԻՐԸ. — Էքօ տը Բարի սկսած է հրատարակել Պ. Քընէ տը Պօրրէրի յօդուածները, որոնցմով կը դատապարտէ վճռաբեկ ատեանի պատժական ճիւղին նախագահ Պ. Լէօվի կողմնակալութիւնը Բիքառ գնդապետին նկատմամբ, որ, կ'ըսէ, բանակէն վտարուած է իբրեւ խարդախ և սպաները անուանարկող ամբաստանուելով։

—Երեսփ. Ժողովին մէջ ըլլալիք հարցադրումներուն կառավարութիւնը պիտի պատասխանէ թէ վճռաբեկ ատեանին նախագահ Պ. Մանոյի տեղեկագիրը Պառ Բիքառի միջադէպին վրայ, կ'ապացուցանէ թէ Պ. Քընէ տը Պօրրէրի կողմէ Պ. Պ. Լէօվի ու Պառի դէմ եղած ամբաստանութիւնները նշանակութենէ զուրկ են։

ԲԱՐԻԶԷՆ երեքշաբթի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ Երեսփ. Ժողովին դեր-ատենապետներն ալ, Պ. Պ. Մըզիւռէօ, Մօրիս Ֆօռ, Քոշըրի ու Էնառ վերընտրուած են, ատենապետ Պ. Տէշանէլի նման։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ մէջ ազգային միութեան նոր Դաշնակցութիւն մըն ալ պիտի կազմուի, որուն սկզբունքն է առանց վերապահումի համակերպիլ վճռաբեկ ատեանին որոշումներուն. մաքառիլ այն նպատակներուն դէմ որոնք կ'ուզեն Ֆրանսան իր մէջ բաժնել իրեն դէմ և օտարներու առջեւ ակարացնել՝ ազգային բանակին սահմանադրական սկզբունքներուն վրայ յարձակելով, որոնք են բանակին տեւականութիւնը և կարգապահութեան անհրաժեշտութիւնը։ Այս դաշնակցութիւնը կը կազմեն քաղաքական անձնաւորութիւններ, ակադեմականներ, վաճառականներ և այլն։

ԱՒՍՏՐԻԱ-ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ ԵՒ Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ. — Նայէ Ֆրայէ Բրէսէ կ'իմանայ թէ Ուաշինկթընի աւստրիական և Վիէննայի՝ ամերիկեան ներկայացուցիչները Բ. կարգի դեսպանութենէն Ա. կարգի դեսպանութեան պիտի բարձրանան։ Կոլուխովսքի կոմսը պատուիրակներու ժողովին մէջ այդ առթիւ վարկ մը պիտի ուզէ։

ՍՊԱՆԻԱ. — Սպանիոյ նախարարապետ Պ. Սակասթա երեքշաբթի օրը խորհրդակցեր է Խնամակալ-Թագուհիին հետ։ Նախարարապետը իրեն հարցունողներուն ըսեր է թէ նախարարական տագնապ չի կայ և թէ դահլիճը վստահութեան խնդիր յարուցանելու պատճառ մը չէ ունեցած։ Կը կարծուի թէ նախարարութիւնը ամբողջութեամբ պիտի ներկայանայ Խորհրդարանին։

—Հին սովորութեան մը համաձայն, Տարեգլխին օրը, Սպանիոյ Խնամակալ-Թագուհին ու Թագաւորը ընդունեցին զինուորական բարձրաստիճան սպաները, որոնց մէջ կային Վէյլէր ու Բօլավիէխա զօրավարները և Անթիլեանց ու Փիլիպպեանց բանակներուն հրամանատարները։ Պլանքօ, Քամբօս և Բրիմօ տը Րիվէրա մարէշալները միայն բացակայ էին եղեր։

ՓԻԼԻՊՊԵԱՆՆԵՐԸ. — Զօրավար Օթիս յունուար 6ին հեռագրեր է Ուաշինկթընի թէ ազդարարած է Ակուինալտոյի որ եթէ զէնքերը չընէ ու իր մարդերը չցրուէ, թէ՝ զինքը և թէ իր դահլիճին անդամները պիտի ձերբակալէ։ Ուաշինկթընի մէջ Փիլիպպեաններու ներկայացուցիչները Ակոնսիլլօ ու Լոբէզ, ըսեր են թէ զօրավար Օթիսի կողմէ յունուար 3ին հրատարակուած յայտարարութիւնը աւելի պիտի ամրացնէ անկախութեան կուսակիցներուն ընդդիմութիւնը։

Զօրավար Միլլըր Իլօ-Իլօ ցամաք ելլել չէ փորձած, իրեն տրուած հրամաններուն հակառակ։

Փիլիպպեաններուն կողմէ նոր պատուիրակութիւն մը զոր կը կազմեն Ակուինալտոյի տեղակալ զօրավար Րիէկօ տէ Տիոզ, ծանօթ նկարիչ Ճուան Լունա և ուրիշ. Եւրոպա պիտի երթան։ Մալոլոսի դահլիճն ալ Թուազօն անուն փաստաբանը կը ղրկէ անգլիական, գերմանական ու Ֆրանսական կառավարութիւններուն մօտ՝ իբրեւ ներկայացուցիչ։ Պ. Թուազօն Սպանիոյ և Վատիկանի հետ ալ պիտի բանակցի քաղաքային ու զինուորական սպանիացի բանտարկեալներուն արձակման խնդրին համար։

—Ուաշինկթընէն երեքշաբթիի թուականով կը հեռագրեն թէ կառավարական շրջանակներուն մէջ կը խոստովանին որ Փիլիպպեանց մէջ կացութիւնը տագնապալից է, բայց հաշտարար լուծում մը յուսալի կը գտնեն։

ՔԱՐԼՈՍԵԱՆՆԵՐԸ. — Մօռնինկ Բօսթ Սէվիլլէէն հեռագիր մը հրատարակեր է թէ իբրեւ քարլոսեան ամբաստանուած անձեր բանտարկուեր և տանջանքներու ենթարկուեր են։ Աքցաններով սեղմեր են անոնց մարմնին ամէնէն զգայուն մասերը, մահու սպառնալիք ըրեր և մինչեւ իսկ անոնցմէ երկուքը գլխատելու ձեռնարկեր են, խոստովանցնել տալու համար։ Վերջապէս երեքն ալ բանի խոստովանցնելով, հրացանի բռներ են։ Սպանիական լրագիրները այս լուրը իբրեւ երեւակայական հերքելով խստիւ կը բողոքեն անգլիական լրագիրներուն դէմ, ըսելով որ ատոնք գիտմամբ Քարլոսեանց կողմը կը բռնեն, որպէս զի խառնաշփոթութիւններէ օգտուին։

ՔՈՆԿՕ. — Բէլժիքի նոր պատերազմ մը. — Քոնկոյի անկախ պետութեան կառավարութիւնը տեղեկութիւն առաւ թէ Սթէվէնս տեղակալին հրամանատարութեան տակ գտնուած 200 զինուորներու զօրաւոր խումբ մը, նոյեմբ. 4ին, Սուռնկուլայի մէջ յարձակում մը կրեր է ապստամբած Պաթէթէլաներէ։ Սթէվէնսի զօրքերը յաղթուեր են։ Ապստամբները, այս յաջողութեան հետեւանքով, քալեր են Քապամպարէի վրայ որուն տիրեր են նոյեմբեր 14ին։ Այդ տեղին պահակ զօրքերուն թիւը վերջերս նուազած էր։ Սթէվէնսի խումբէն այդ ճակատամարտներու միջոցին երկու սպայ ու մէկ ենթասպայ սպաննուեր են։ Սպայ մը ու երկու յիսնապետ վիրաւորուեր են։ Սեւամորթ զինուորներէն 200 հոգի մեռած են։

ՀԱԲԷՇԻՍՏԱՆ. — Պազէն առջի օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ Ռաս Մաքոննէնի և Ռաս Մանկաշիայի զօրքերուն միջեւ ճակատամարտ մը տեղի ունեցած է։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ կայսրը Ոսկեգեղմի ասպետ անուանեց Աոսթէի Էմմանուէլ դուքսը։

ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՅ ընդդիմադիր կուսակցութեան բոլոր անդամները պիտի գումարուին խորհրդակցելու Աւստրիոյ-Հունգարիոյ պետական պայմանադրութեան բանակցութեանցը համար։

ՄԵՆԱՄԱՐՏ. — Երեսփոխան Պ. Պ. Բաքոյքի ու Զէք, Բէշթայի խորհրդարանին մէջ թշնամական խօսքեր փոխանակած ըլլալով, առջի օրը սուրով մենամարտեցան երկուքն ալ թեթեւապէս վիրաւորուեցան։

ՉԵՀԵՐԸ. — Բրակայէն կը գրեն յունուար 7 թուականով.

Չեհերու հողագործ կուսակցութիւնը երէկ Բրակայի մէջ գումարուեցաւ։ Վեց հազար հոգի, մեծ մասամբ գիւղացի, ներկայ գտնուեցան։ Չեհական ինքնօրինութեան մը ի նպաստ որոշում մը տուին։ Պաշտօն յանձնեցին իրենց ներկայացուցիչներուն՝ չընդունիլ Հունգարիոյ հետ պայմանադրութիւնը, եթէ Չեհերու տրուած արտօնութիւնները քաղաքական կարեւոր արժէք մը չունենան։ Երիտասարդ Չեհերու ակումբին նախագահ Տօքթ. Անկէլ, ճառ մը խօսելով ըսաւ թէ չի կրնար մանրամասն տեղեկութիւն տալ կուսակցութեան որոշումներուն վրայ, ի յարգանս իրենց դաշնակից՝ կաթոլիկ կուսակցութեան։ Տօքթ. Էնկէլ խոստացաւ որ գործադիր ժողովը, որուն ինք ալ անդամ է, պատրաստ է հրաժարիլ, եթէ իր դիմումները կառավարութեան մօտ՝ չյաջողին։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ ԵՒ ՍՊԱՆԻԱ. — Մ. Նահանգաց Ծերակոյտին մէջ սպանեւամերիկեան հաշտութեան դաշնագրին ընդդիմադիրները յաջողեցան որոշում մը ընդունել տալ, հակառակ Տէվիս, Ֆրայ ու Կրէյ ծերակուտականներուն որոնք իբրեւ ամերիկեան պատուիրակ ներկայ գտնուեցան Բարիզի յանձնաժողովին։ Ընդունուած որոշումը կը հրաւիրէ նախագահը որ Ծերակոյտին հաղորդէ հաշտութեան յանձնաժողովին ամերիկեան պատուիրակներուն տրուած հրահանգաց բնագիրը։

Երկրակալութեան հակառակորդները այդ հրահանգին պարունակութեամբ կուզեն ապացուցանել թէ նախագահը ինք ալ երկար ատեն վարանեցաւ հետեւելի քաղաքականութեանը համար, և երբ պատուիրակները Բարիզ կ'երթային, միայն կ'ուզէր Լուսոն կղզին պահանջել, բայց հաշտութեան յանձնաժողովին ամերիկեան նախագահ Պ. Տէյ ածուխի կայան մը միայն ձեռք անցընելու կողմն էր։ Շատ ետքն էր որ ամերիկեան կառավարութիւնը, առեւտրական շահերու ճնշման տակ, որոշեց Փիլիպպեանց ամբողջ արշիպեղագոսը պահանջել։ Ամերիկեան պատուիրակները կ'ըսեն թէ իրենց տրուած հրահանգները փոխուեցան։ Ընդդիմադիրները պիտի չարգիլեն հաշտութեան դաշնագրութեան վաւերացումը, սակայն անմիջապէս յետոյ օրինագիծ մը պիտի ներկայացնեն առաջարկելով որ Փիլիպպեանները մնայուն կերպով չգրաւուին։ Շատ հաւանական է որ այս որոշումը թէ՝ Ծերակոյտին և թէ՝ Երեսփ. Ժողովին կողմէ քուէարկուի։ Բայց ասով աւելի յայտնած պիտի ըլլան Խորհրդարանին կարծիքը որ պարտաւորութիւն մը պիտի չդնէ գործադիր իշխանութեան վրայ։

ՔԱՆԱՏԱՅԻ ԾԵՐԱԿՈՅՏԸ. — Քանատայի նախարարապետ Սըր Ուիլֆրիտ Լօրիէ չհաւանեցաւ այն շարժումին որուն նպատակն է ջնջել Ծերակոյտը։ Նախարարապետը յայտարարեց թէ կ'ուզէ բարենորոգումներ ի գործ դնել Ծերակոյտին նկատմամբ, այսինքն թէ անոր և Երեսփ. Ժողովին մէջ երբ անհամաձայնութիւն մը ծագի, երկու ժողովներ ի համագումար նիստ մը ընեն քուէներու բացարձակ առաւելութեան դիմում ընելու համար։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ. — Մօտերս հելլենական ջուրերը պիտի ժամանէ Ֆրանսական նաւաբաժին մը։

—Ռուս գնդապետ Ֆօքոն Աթէնք տարաւ տարեգլխի առթիւ Ռուսիոյ կայսերական գերդաստանին կողմէ Յունաստանի արքայական գերդաստանին եղած նուէրները։

—Վօլոյի նաւահանգիստը գտնուող անգլիական նաւաբաժինը մարզանքներ պիտի կատարէ Բակազէլի ծովածոցին մէջ։

—Թագուհին հրամայեց գաղթականներուն՝ բաժնել 85,000 փր. որ Ռուսիոյ հելլէններուն կողմէ կատարուած հանգանակութեան գումարէն մնացած է։

—Նաւային գնդապետ Միաուլիս հրամանատարութեամբ նաւաբաժին մը պիտի կազմուի, երեք զրահաւորով և թորփիլաներով։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ իշխանին որդիները, Պօրիս ու Քիրիլոս իշխանները Սոֆիա, դարձան Ապաթիայէն, ուր կը գտնուէին ժամանակէ մը ի վեր։

—Անցեալ կիրակի իշխանական պալատին մէջ տրուեցաւ առաջին պարահանդէսը, որուն ներկայ գտնուեցան ելմտական նախարարը, ընդհ. հիւպատոսները և բարձրաստիճան պաշտօնատարներ։

—Ռուսիոյ ընդհ. հիւպատոս Պ. Պախմէթիէվ անցեալ ուրբաթ Բեղերապուրկ ուղեւորեցաւ։

ՍԵՐՊԻՈՅ թագաւորը իր հօրը հետ երէկ Նիշ գնաց ներկայ գտնուելու Սքուբշինայի նստաշրջանին վերաբացմանը։

ԿԵԴՐ. ԱՍԻԱ. — Նովոյէ Վրեմիա ռուս լրագիրը վերջերս շատ կարեւոր յօդուածներ հրատարակեց Հնդկաստանի կառավարութեան այն ծրագրին վրայ որով կ'առաջարկուի Հնդկաստանի երկաթուղիներու գիծը միացնել կեդրոնական Ասիոյ ռուսական երկաթուղիի գիծին հետ, Աֆղանիստանի մէջէն գիծ մը շինելով։ Նովոյէ Վրեմիա վերջերս հրատարակուած յօդուածի մը մէջ սապէս կը խօսի.

«Աֆղանիստանի էմիրը, իր տեսակէտով, կատարելապէս իրաւունք ունի ընդդիմանալու Հնդկաստանի կառավարութեան ծրագրին՝ երկաթուղիի գիծ մը շինելու համար Աֆղանիստանի մէջ։ Այս գիծը եւրոպացիներու կողմէ եթէ շինուի ու շահագործուի, զօրաւոր օտար ազդեցութիւն մը պիտի ընէ՝ հնդկական ու ռուսական սահմանագլուխներուն անգլիական կողմը։ Եթէ Անգլիա ու Ռուսիա համաձայնին միացման գիծ մը շինելու Քանտահարի ու Հէրաթի խանութիւններուն միջեւեղէն, բնաւ տարակոյս չի վերցներ թէ աֆղան հողի վրայ տրուած բրիչի առաջին հարուածը նշան մը պիտի ըլլայ պնդքով կռիւ մը՝ էմիրին զինուորներուն հետ։ Աֆղանները պիտի յաղթուին և Աֆղանիստան իր անկախութիւնը վրայ պիտի տայ։ Ասոր հետ մէկտեղ, շուտով կատարուելիք գործ մը պիտի չըլլայ և մեծ զոհողութիւններու պատճառ պիտի ըլլայ։ Էմիրը, իր տիրապետութեան տասնըութ տարիներուն մէջ 50 հազար հոգինոց բանակ մը կազմակերպած է՝ լաւ մարզուած ու զինուած՝ փոքր տրամագծով բազմահարուած հրացաններով։ Բայց ասիկա խաղաղութեան ատենին համար է. պատերազմի ժամանակ էմիրը կրնայ 200 հազար հոգի հանել, լաւ զինուած, որոնք արշաւանքի մը կրնան դէմ դնել գոնէ սկիզբները։ Այս պարագան պէտք է մտածել տայ անգլիացիներուն։ Գալով մեզի, պէտք է յիշենք թէ Աֆղանիստանի մէջ պատերազմ մը կրնայ ոչնչացնել Ռուսիոյ քաղաքականութեան նպատակակէտը, որ է պահպանել ընդհանուր խաղաղութիւնը։ Արդ, ո՞վ կրնայ ըսել թէ ո՛ւր պիտի յանգի Աֆղանիստանի մէջ ծագած շփոթութիւն մը։ Անգլիա կը բաղձայ բարեկամական համաձայնութիւն մը գոյացնել Ռուսիոյ հետ՝ կեդրոնական Ասիոյ գործերուն համար. Ռուսիա պատրաստ է գոհացում տալու այս բաղձանքին, բայց որովհետեւ պէտք է որ մեր շահերն ալ մտածենք, աւելի հեռուն երթալէ առաջ հարկ է ճշդիւ գիտնալ թէ Անգլիոյ հետ համաձայնութիւն մը մինչեւ ո՞ւր կրնայ տանիլ մեզի, և թէ ի՛նչ պիտի ըլլան մեր վրայ ծանրանալիք պատասխանատուութիւնները։ Կեդրոնական Ասիոյ մէջ Ռուսիա կ'ուզէ դէպ ի հարաւ յառաջանալ և Անգլիա՝ դէպ ի հիւսիս, և երկու կառավարութիւններուն հաւաքական նպատակն է աշխարհագրական միայն սահմանագլուխ մը գտնել։ Ասիկա դիւրին պիտի չըլլայ. սակայն, ամէն պարագայի մէջ, բաղձալին սա է որ Ռուսիա ու Անգլիա, բարեկամական մրցումով մը, շարունակեն իրենց ճամբան զուգահեռական ուղիի մը վրայ. այս միտքով է որ կ'ըմբռնենք Լորտ Սոլզպէրիի հետեւեալ խօսքերը. «Կեդրոնական Ասիոյ մէջ բաւական տեղ կայ Անգլիոյ և Ռուսիոյ համար։»»

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ. — Թուլոնէն անցեալ շաբաթ օրուան թուականով կը հեռագրեն թէ ծովային նախարար Պ. Լօքրուա նոյն օրը ներկայ գտնուեր է ընդծովեայ շոգենաւերու շահեկան մարզանքներու։ Կիւսթավ-Զէտէ ընդծովեայ շոգենաւը և Քառնօ զրահաւորը թորփիլ արձակելու փորձեր կատարեր են, մեծ յաջողութեամբ։ Նախարարը յետոյ այցելեր է Մառսօ, Նէփթիւն և Մաժէնթա զրահաւորները որոնք թնդանօթաձգութեան մարզանքներու նոր նաւաբաժինը կը կազմեն։ Թուլոնի մէջ գտնուած բոլոր մարտանաւերը ճակատամարտի փորձեր պիտի կատարեն։

ՔՈՒՊԱՅԷՆ դարձող երեք շոգենաւ 5536 սպանիական զինուորներով անցեալ շաբաթ օր Սպանիա ժամաներ են։

ԿՈՄՍ ՔԱՐՈԼԻԻ ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ. — Լոնտոնի աւստրիական դեսպանատան կցորդ Քարոլիի կոմսը, որուն անձնասպանութիւնը ծանոյց հեռագիրը, իր տանը մէջ վերջ տուեր է կեանքին, րէվօլվէր մը պարպելով քունքին։ Կոմսը քառասնչորս տարեկան էր։ Դիակին մօտ գտնուեր է կնոջ մը կենդանագիրը։

ՎԵՐԵԼՔ ՄՈՆ-ՊԼԱՆԻ ՎՐԱՅ. — Գերմանացի երկու զբօսաշրջիկներ տոքթ. Էքլերթ ու տոքթ. Մէօնիխ, որոնք յունուար 1ին ձեռնարկած էին անցնելու Սիւսթէնի կիրճը, Պէրնի և Իւրի միջեւեղը անյայտացած են։ Կը կարծուի թէ ձիւնի կոյտի մը տակ մնացած ըլլան։ Կատարուած խուզարկութիւնները մինչեւ հիմա ապարդիւն մնացած են։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը երէկ զբաղեցաւ Մալըքէն նախընթաց օր յանձնուած 30,000 ղրշ.ի գումարը գաւառներու կարօտեալներուն ղրկելու կարգադրութեամբ։ Ն. Սրբազնութիւն այս գիշեր Պատրիարքարան պիտի մնայ և վաղն առտու Մայր եկեղեցիի ժամերգութեանց ներկայ պիտի գտնուի։

—Պատրիարքական Փոխանորդ Տ. Գաբրիէլ եպիսկոպոս Ճէվահիրճեան վաղը ի դիմաց Ս. Պատրիարք Հօր Տարեգլխի շնորհաւորական այցելութիւններ պիտի տայ ռուսական դեսպան Պ. Զինովիէվի, ինչպէս նաեւ Սերպիական, Հելլենական և Սեւ Լերան դեսպաններուն ու պալատական գործակատարին։

—Ծանուցած էինք Արաբկիրի առաջնորդական տեղապահին Ակն երթալը։ Տ. Մուշեղ վարդապետ կը գրէ Պատրիարքարան թէ Ակնոյ և Ապուչէխի ազգայիններուն մէջ ծագած վէճը ըստ կարելւոյն կարգադրած է և յաջողած է գաւառափոխութեան դիմողները վերադարձնել Մայրենի Եկեղեցւոյ ծոցը։

—Ֆիլիպէի Թաղ. Խորհուրդը հրաժարած ըլլալով, Ս. Պատրիարքը յանձնարարեց տեղւոյն քահանային՝ որպէս զի յորդորէ հրաժարեալ Թաղ. Խորհուրդը որ ներկայ տօնական օրերուն մէջ շարունակէ իր պաշտօնը ցնոր տնօրինութիւն։

—Երզնկայի և Շապին Գարահիսարի գաւառային Կրօնական և Քաղաքական Ժողովներու ընտրութիւնները կատարուած և տեղեկագրուած ըլլալով Պատրիարքարան, վաւերացման համար հարկ եղած պատրիարքական կոնդակները ղրկուեցան երէկ։

—Բալուի, Չնքուշի և Արղընիի առաջնորդական Տեղապահ Տ. Եզնիկ Ծ. Վ. Գալֆաքճեան խնդրած էր Պատրիարքարանէն որ Բալուի մէջ բացուելիք որբանոցը Արղընի Բարձրահայեաց վանքին մէջ հաստատուի, սակայն Բալուցի ազգայիններուն դիմումին վրայ՝ Պատրիարքարանէն յանձնարարուած էր որբանոցը հաստատել Բալուի Քաղցրահայեաց վանքին մէջ։ Այս հրահանգին համեմատ, որբանոցին բացումը կատարուեր է արդէն։

—Հանգուցեալ Ժօզէֆ էֆ. Ազարեանի յուղարկաւորութիւնը հանդիսաւորապէս կատարուեցաւ երէկ, Բերայի Ս. Աստուածածին եկեղեցին, խուռն բազմութեան մը ներկայութեամբ. որուն մէջ մեծագոյն տեղը կը գրաւէին Հայ Հռոմէական երեւելիները ու եւրոպացիներ, մասնաւորապէս սեղանաւորական ու առեւտրական դասէն։ Ներկայ էին նաեւ պետական պաշտօնատարներ, դեսպանատանց և հիւպատոսարաններու ներկայացուցիչներ և զանազան հասարակութեանց հոգեւոր պետերուն կողմէ պատգամաւորութիւններ։

Առաւօտուն, Տ. Ազարեան Ս. Պատրիարքը հոգեհանգստեան պատարագ մատոյց որմէ ետքը կատարուեցաւ մեռելական արարողութիւնը։ Ազարեան ընտանեաց բոլոր անդամները շրջապատած էին դագաղը որ ծածկուած էր պսակներով։

Միջօրէին, դագաղը հանուելով եկեղեցիէն, մեռելակիր քառաձի կառքով մը փոխադրուեցաւ Ղալաթիոյ քարափը եւ անկէ՝ յատուկ շոգենաւով՝ Հայտար-Փաշա ուր անգլիական գերեզմանատան մէջ ամփոփուեցաւ հանգուցելոյն մարմինը։

Աւստրիական դեսպան Պարոն ֆօն Քալիչէ ու հելլենական դեսպան Մավրոկորտաթօ իշխանը, յուղարկաւորութեան հանդէսէն ետքը, անձամբ Հայ Հռոմէականաց Պատրիարքարանը երթալով երէկ, ցաւակցութիւն յայտնեցին Տ. Ազարեան Ս. Պատրիարքին՝ իր եղբօր մահուանը առթիւ։

—Դաւրէժէն կը գրեն մեզ դեկտ. 1 թուականով. «Ուրմիայի և Սալմաստի սովեալներուն օգնելու համար, առաջնորդ Տ. Սահակ եպիսկոպոս Այվատեան՝ բացի Դաւրէժի Հայոց Բարեգործական Ընկերութեան կողմէ տրուած 100 թուման նպաստէն՝ յաջողած է մինչեւ այսօր 200 թումանի մօտ գումար մը հանգանակել, որուն 30 թումանը ստացած է Ատրպատականի Հայոց Բարեգործական Ընկերութենէն։ Այս ընկերութիւնը պէտք չէ շփոթել Դաւրէժի համանուն ընկերութեան հետ որ ութը տարիէ ի վեր գոյութիւն ունի։ Ատրպատականինը հաստատուած է երեք տարի առաջ՝ տեղւոյն նախորդ Թեմակալ Տ. Սուքիաս արքեպիսկ. Պարզեանցի օրով և աջակցութեամբ։ Ընկերութիւնը ունի հոս մանկապարտէզ մը և կար ու ձեւի արհեստանոց մը՝ զոր ուսուցչուհի մը կը վարէ։

«Շուշի քաղքին բնակիչներէն Պ. Թադէոս Թամիրեանց 10,000 րուպլի նուիրեց Դաւրէժի Արամեան ուսումնարանին՝ որպէս զի այդ դրամով գիւղ մը գնուի և անոր արդիւնքով որդեգիրներ պահուին ուսումնարանին մէջ»։

—Պայպուրթի առաջն. տեղապահը և գաւառային վարչութիւնը, Թօքաթի առաջնորդ. Տ. Անանիա վարդապետը, Շամլույի Տ. Խորէն քահանան և ուրիշ գաւառային առաջնորդական տեղապահներ, Տարեգլխի առթիւ շնորհաւորական գրեր յղած են Ս. Պատրիարք Հօր։

—Եէնիգաբուի Թաղ. Խորհուրդը իր մէջէն պակսած երկու անդամներուն տեղ Յարութիւն Մալըմեան և Պետրոս Անդրանիկեան էֆ.ները առաջարկած ըլլալով, Ս. Պատրիարքը հաստատեց այս ընտրութիւնը։

—Երեւանէն կը գրեն թէ դեկտ. 10ին տեղւոյն նահանգական դատարանը զբաղեր է պատժական կարեւոր դատով մը, տարւոյս ապրիլ 30ին Կարսի մէջ գործուած քստմնելի ոճրի մը առթիւ։ Այդ օրը Վարդան Աւդոյեանի մանկամարդ կինը, իր հետ ունենալով ութը տարեկան աղջիկը, Սիրանոյշ, բաղնիք կ'երթայ։ Պէտք է գիտնալ որ Կարսի մէջ միջին և ստորին դասակարգի այրերն ու կիները կը լուացուին հասարակաց բաղնիքներուն մէջ։ Տիկին Աւդոյեան տեսնելով որ իր աղջիկը չի դիմանար տաքին, կը տանի զայն հանուելու սենեակը, պատուիրելով որ սպասէ. լուացուելէ ետքը, դարձին, հոն չի գտներ զայն. խելակորոյս, տուն կը վազէ. հոն ալ չի գտներ. ամիս մը կ'անցնի այսպէս, և մայիս 31ին Սիրանոյշի մարմինը կը գտնուի բաղնիքի կաթսային մէջ։ Կը հաստատուի թէ 22-23 տարեկան հայ երիտասարդ մը՝ հեգ աղջիկը ըլկելէ յետոյ խեղդեր ու եռացող ջուրին մէջ նետեր է զայն։ Դատարանը ոճրագործը դատապարտեց 15 տարուան տաժանակիր աշխատութեան, զրկելով զայն նաեւ բոլոր քաղաքային իրաւունքներէ։

ԸՆԴԱՐՁԱԿ ՕՐԱՑՈՅՑ
1899 Տարւոյ
Սեփականութիւն Ս. Փրկչի Ազգային
Հիւանդանոցի
ԳԻՆ 2 ՂՐՇ.
Կեդրոնատեղին է Ազգ. Հիւանդանոց)
գրասենեակը Կ. Պոլիս, Մեծ-Նոր խան,
միջին յարկ թիւ 48, 49, 50։ (Կնիք)

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ. — Ռումէլի Պէյլէրպէյի աստիճան տրուեցաւ Նէմլիզատէ Թահսին պէյի։ Միւթեմայիզի աստիճան՝ Նէմլիզատէ Ճէմալ պէյի։ Սանիէի Բ. աստիճան՝ Թանթավիզատէ Իզզէթ պէյի։ Միւթեմայիզի աստիճան՝ հեռագրական ու թղթատարական վերատեսչութեան վարչական Խորհուրդին անդամ ու Ա. քարտուղար Մինիր պէյի։ Սանիէի Բ. աստիճան՝ Էտիրնէի նահանգին Պապա Էսկի գաւառակին գայմագամ Նուրի պէյի։ Սալիսէի աստիճան՝ Ատանայի նահանգին Էրմէնաք գաւառակին գայմագամ Մուսթաֆա Խուլուսի էֆ.ի և Վանայ նահանգին ոստիկանապետ Պէքիր Սըտգը էֆ.ի։

—Տրապիզոնի նահանգին Ագչէապատ գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Քղիի նախորդ գայմագամ Իպրահիմ էֆ.։

—Ա. կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Պարսից Շահին որդի Շէմսէլ-միւլք իշխանին։ Ա. կարգի Օսմանիէ՝ Թանթավիզատէ Խալիտ էֆ.ի։ Բ. կարգի Մէճիտիէ՝ Բարիզի բժշկական համալսարանին ուսուցիչներէն բրոֆէսէօր Քլօտոնի։ Գ. կարգի Օսմանիէ՝ Բարիզի օսմ. դեսպանատան իրաւագէտ խորհրդական փաստաբան Պ. Մարթէն տը Կարի։ Դ. կարգի Օսմանիէ՝ Մալկարայի գայմագամ Սալիհ պէյի։ Դ. կարգի Մէճիտիէ՝ Քէսքին գաւառակին գայմագամ Մէհմէտ Էմին էֆ.ի։

—Բ. կարգի Շէֆգաթ՝ Էվգաֆի վարչական Խորհուրդին նախագահ Սէլիմ Սըրրը փաշայի կնոջը ու աղջկանը, Քերքուքի կառավարիչ Պէհրամ փաշայի կնոջը և Էտիրնէի ու Սէլանիկի նահանգաց քաղաքային քննիչ Համտի պէյի կնոջը։

—Իփթիխարի չքադրամ՝ Կ. Պոլսոյ ոստիկան-զինուորներու գունդին հրամանատար Հիւսնի պէյի։

ՌԱՄԱԶԱՆ. — Թուրք լրագիրներու այսօրուան թիւին մէջ հրատարակուած Պաշտօնական Զեկոյց մը, կայս. Իրատէի մը համաձայն, կը հրաւիրէ իսլամները որ նկատողութեան առնելով սա պարագան թէ Ռամազանը աստուածային քաւութեան ամիսն է, իսլամութեան հակառակող ո և է ընթացքի մէջ չգտնուին, գիշերները անպատշաճ տեղեր չյաճախեն, ծոմապահութեան և կրօնային ուրիշ պարտականութեանց անթերի կատարմանը հոգ տանին, ինչ որ Աստուծոյ և Մարգարէին գոհութեանը պիտի արժանանայ և թէ՝ հոս և թէ՝ հանդերձեալին մէջ երանութիւն ու փրկութիւն պիտի պարգեւէ։

ՊԷՐԼԻՆԷՆ կը հեռագրեն թէ Վիլհէլմ կայսրը երկուշաբթի օրը այցելութիւն տուեր է օսմ. դեսպանին։

ՀԵԼԼԷՆ դեսպանը իր և Կ. Պոլսոյ հելլէն գաղթականութեան անունով հեռագրով տեղեկութիւն ուղած էր Եօրիլտս Թագաւորին պատահած արկածին համար։ Ն. Վեհափառութիւնը գոհունակութիւն յայտնելով, պատասխաներ է թէ ողջ է և մէկ քանի օրէն պիտի կրնայ քալել։

ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ.— Գերման դրամատէրներու այն ներկայացուցիչը որ օսմ. կառավարութեան երկու միլիոն ոսկի փոխ տալ առաջարկած էր, հրաման ստացեր է բանակցութեան մտնելու Պէրլինի օսմ. դեսպանին հետ, որ առաջարկուած պայմանները պիտի հաղորդէ Բ. Դրան։ Ներկայացուցիչը Կ. Պոլիս ալ պիտի գայ, եթէ օսմ. կառավարութիւնը հարկ սեպէ։ (Մօնիդէօր)

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ նախարարութիւնը պատասխանած էր Պ. Իսաք Ֆէրնանտէզի թէ իր խնդրքին համաձայն, հրեաներու համար երկրագործական անանուն ընկերութիւն մը կազմելու պէտք չի կայ, քանի որ կառավարութիւնը բազմաթիւ տիպար-ագարակներ ունի, ուրկէ կրնան օգտուիլ իր հպատակները առանց կրօնքի և ազգի խտրութեան։ Պ. Իսաք Ֆէրնանտէզի աղերսագիրը և երկրագործական նախարարութեան պատասխանը Մեծ Եպարքոսին կողմէ յանձնուած էին Պետական Խորհուրդին որ խնդիրը առեւտրական ու հանրօգուտ չինելուն նախարարութեան ղրկած էր անոր կարծիքը առնելու համար։ Արդ, ասիկա ալ պատասխանեց թէ ընկերութիւններ հաստատելու աղերսագիրները իրեն ձեռնհասութեան սահմանին մէջ ըլլալով, խնդրողն պէտք էր Բ. Դրան հաւանութիւնը առնելէ ետք իրեն դիմել։

ՍԱՄՈՍԻ ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՆԸ.— Սամոսցիները, կ'ըսէ Մօնիդէօր, գոհ չեն իրենց Թղթատարութեան ընթացքէն։ Վալիին օսմ. նամակատունը գոհացուցիչ վիճակ մը չունի, Հաքքը էֆ.ի մեկնելէն ի վեր։ Յանձնարարեալ նամակներ իրենց հասցէին չեն հասնիր, ցրուելու գործողութիւնը թերի է, հեռագիրները անկանոն են։ Իրաց այս վիճակին պատճառն է հիմակուան տնօրէնը էմին էֆ. որ բոլոր գործը յանձնած է իր անչափահաս զաւկին՝ Նէճիպի։ Վաճառականները կը նեղուին և ուրիշ նամակատուններ կը դիմեն։ Վալիին երեւելիները աղերսագիր մը մատուցանելով հեռագրական ու թղթատարական վերատեսչութեան, խնդրեցին էմին էֆ.ի տեղ աւելի կարող պաշտօնեայ մը կարգել։

Պ. ՄԱՐԿՈՎ, պուլկարական գործակատարը, որ քանի մը օր առաջ Սոֆիա գացած էր, երէկ Կ. Պոլիս դարձաւ։

ԹՈՒՐՔՄԷՆՉԷԼԼԷՆ պատերազմէն մնացուող անհատներու ըլլալիք հատուցման համար կազմուած յանձնաժողովը իր տեղեկագիրը մատուցած ըլլալով Նիստերը դադրեցուցած է։ Արդ, այդ ատենէն ի վեր նորէն ո և է խնդրագիր չէ մատուցուած իրեն։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ դեսպանատան կցորդ դերգնդապետ Պառոն Կիզլ ֆոն Կիզլէն Աթէնքի և Սոֆիայի դեսպանատուններուն համար ալ նոյն պաշտօնը պիտի վարէ։

ՔԱՐԱ-ԼԱՄՊՐՈՍ Ընկերութեան Թրիթօն շոգենաւը Միտիլլի առջեւ ժայռի վրայ ինկեր է։ Ուղեւորները և նաւազները ազատուեր են։

ՊԱՏՈՒԱՍՏ.—Եոզղատի մէջ պաճարախտի շիճուկը, որ միքրոպաբանական աշխատանոցին մէջ պատրաստուած է, գործածուելով գոհացուցիչ արդիւնք տուեր է։ Պատուաստուած 250 արջառներէն մահ չէ պատահած։ Գիւղացիները համոզուելով շիճադեղին ազդեցութեանը, շնորհակալութեան գիրեր մատուցած են ձեռնհաս պաշտօնարանին։ Եոզղատ ղրկուած բժիշկները որոնք իրենց հետ 2500 սրուակ շիճադեղ տարած էին, նորէն ուզած ըլլալով, 3200 սրուակ ալ ղրկուած են։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ Նոր կուսակալ Հաճի Հասան փաշա երէկ ընտանիքով Սէլանիկ ուղեւորեցաւ, Իրիկուան կառախումբով։

ՔՈՐԷԱՅԻ կառավարութիւնը Թէ՛ Բ. Դրան և թէ միւս տէրութեանց ծանուցեր է թէ 1899 յունուար 1էն բաժնուած է Թղթատարական միջազգային միութենէն։

ԳԱԼԳԱՆՏԵԼԷՆ գաւառակին մէջ (Մանասդըր) բէսփիններու մեթերանոց մը շինելու համար տեղւոյն ժողովուրդը հազար հինգ հարիւր ոսկի հանգանակեր է։

ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ՊԱԶԱՐԻՆ վիճակահանութեան 107,799 թիւ տոմսակը երկու հարիւր ոսկի շահեր է։ Այդ տոմսակը կը գտնուի Միխալիճ գաւառակին Իտարէի ժողովին անդամ Մէհմէտ Մունիֆէտտին էֆ.ի քով, որ երկու հարիւր ոսկին ստացեր է Օսմ. Պանքային միջոցաւ։

ԿՐԹԱԿԱՆ նախարարութիւնը նախնական բալամ վարժարաններու ի նպաստ թատերական չորս երեկոյթ կազմակերպած է։ Ներկայացումները Մնակեան էֆ.ի խումբին կողմէ պիտի տրուին Օտէօնի Թատրոնին մէջ։

ԼՕՅՏԻ շոգենաւային Ընկերութեան հասոյթը, 1898ի առաջին տասը ամիսներուն, 800,000 ֆիօրին աւելի եղաւ, որուն մէկ մասը պիտի յատկանայ՝ ածուխի գինի բարձրացումէն առաջ եկած ծախքի յաւելումին։ Նոր տարիէն սկսեալ նոյն Ընկերութիւնը Թրիեսթէի և Կալկաթայի միջեւ շոգենաւային ուղղակի երթեւեկութիւն մը հաստատած է։ Արեւելեան Ափրիկէի, Պաթաւիայի ու Աւստրալիայի համար ալ երթեւեկութիւններ պիտի հաստատուին։ Նորէն երեք շոգենաւեր պիտի շինուին։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՌՈՒՄԷԼԻԻ մէջ Եօրկի Մօրալի անուն յոյն մը կինը երեք մանչ զաւակ ծներ է։ Թէ՛ մայրը և թէ նորածինները կատարելապէս առողջ են եղեր։

ՊԱՐԹԸՆԻ առջեւ (Սեւ Ծով) Նաւահանգիստ մը պիտի շինուի։

ԱՇԻՐԷԹՆԵՐՈՒ տարեկան քննութիւնը կատարուելով, տասներկու ուսանողներ Ա. կարգի մրցանակ ստացան։

ԿԵՂԾ ԴՐԱՄ. — Իզմիրի մէջ Քիրեաքօ անուն մարդ մը ձերբակալուելով վրայէն երկու հատ ֆրանսական կեղծ ոսկի գրաւուած են։

ՍՈՖԻԱՅԻ մէջ այս տարի սաստիկ ձմեռ կ'ընէ. բնակիչները այսչափ սաստիկ ձմեռ չեն յիշեր։

ՄԱԽՍՈՒՍԷԻ Հոտկյա շոգենաւը անցեալ օր խրեցաւ Ումուր Եէրիի առջեւ, բայց գերմանական Սիտլէր շոգենաւը հոն ղրկուեցաւ և ազատեց զայն։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ սպանիական հիւպատոս Պ. Րիքարտօ երէկ իրիկուան Վիէննա ուղեւորեցաւ։

ԿԱՏՂԱԾ ՇՈՒՆ. — Երէկ Քեաղըթխանէի գիւղին մէջ կատղած շուն մը խածաւ Սալիհ, Շեվքէ ու Մուսթաֆա անուն տղաքները։ Շունը սպաննեցին. տղաքները բժշկական վարժարանը ղրկուեցան դարմանուելու համար։

ՇԻՐՔԷԹԻ 43 թիւ շոգենաւը որ Պէօյիւքտէրէէն կու գար, երէկ կամուրջին մօտենալու միջոցին Խարբձլի քարտուղարներէն Յակոբ էֆ. Բարսեղեան ծովը ինկաւ, բայց անմիջապէս ազատուեցաւ։

ՍԵՆՈՐՈԶԻ մօտերը անցեալ օր նաւակ մը ընկղմելով Տիմիթրի Գարակօզօ անուն մարդ մը խեղդուեր է։

ՊԷՅՔՈԶԻ մարդահամարի պաշտօնեայ Նազըմ պէյ, կ'ըսէ Իգդամ, որ անցեալները յանցանքի մը համար ձերբակալուած էր, անպարտ արձակուեցաւ, հաստատուած ըլլալով որ անձնական թշնամութեան և զրպարտութեան զոհ գացած է։

ՄԻՏԻԼԻԻ մէջ դեկտ. 23ին երկրաշարժի զօրաւոր ցնցում մը զգացուեր է, բայց վնասակար հետեւանք մը չէ ունեցեր։

ԽԱԼԻՏ ՓԱՇԱ, Դ. զօրաբանակին թրնդանօթաձիգ զօրաց հրամանատարը և ռազմամթերքներու քննիչը, երէկ Երզնկայէն մայրաքաղաքս եկաւ և ուղղակի կայս. Պալատ գնաց։

ՍԻՆԱՅԻ ՈՎԱՍԻՍԸ.—Տօքթ. Հուայթ, որ անցեալ տարի Սինայի Ովասիսը և Արամագլի տաճարին աւերակները այցելած էր, տեղեկագրեց իր խուզարկութեանց արդիւնքը։ Սինա քաղաքը ժայռի մը վրայ շինուած է և բնակիչները դարերէ ի վեր կ'ապրին։ Որովհետեւ քաղաքը չի կրնար զինքը շրջապատող անապատին մէջ տարածուիլ, դէպ ի բարձրութեանը կը զարգանայ։ Ժայռը ծածկուած է աւազի, կաւի ու գաճի խառնուրդէ շինուած տուներով։ Արամագլի տաճարը ոսկրակներով ծածկուած և խոշոր սրահ մը միայն բացը մնացած է։ Տօքթ. Հուայթ հոն ո և է նշանագիր չէ գտած։

ԿԱՅՍ. ԱՆՁՆԱԿԱՆ ԳԱՆՁԸ երէկ, ըստ սովորութեան, Ռամազանի առթիւ սկսաւ ուտելիք բաշխել աղքատներուն։

ԽՏԻՎԻԷ Ընկերութեան շոգենաւը, անցեալ ուրբաթ օր, Կիրեսոնի առջեւ ռուսական Տսիֆ Սէտսինգուրկ մարտանաւին վրայ ինկեր է։ Մարտանաւը բան մը չէ եղեր. խտիվիական շոգենաւը թէեւ վնասուեր, սակայն կրցեր է ճամբան շարունակել։

ԻԶՄԻՐԻ ֆրանսական առեւտրական սենեակը վիճակագրութիւն մը հրատարակած է թէ Իզմիրի մէջ 120,000 պարկ ցորեն կայ պատրաստ. քաղքին պէտքերուն համար օրական 2000 պարկ կը սպառի, որով պատրաստի քանակութիւնը երկու ամիս բաւական պիտի ըլլայ։ Վերջին երկու ամիսներուն Մարսիլիայէն Իզմիր 20 հազար պարկ ալիւր ղրկուած է։

—Իզմիր—Գասապայի երկաթուղիի Ընկերութեան դեկտ.ի վերջին տասը օրուան հասոյթը եղած է 490,234.75 ղրշ. և ամբողջ անցեալ տարուան հասոյթը՝ 19,697,419.79 ղրշ.։

Կարող գրաշարի մը պէտք ունինք, դիմել Խմբագրատուն։

SIROP DE RAIFORT

Ամէնէն արագ և ապահով մաքրողականն է Կրիմօ եւ ընկ.եան Յոդաւոր Ռէֆօրի օշարակը, որ կը գործածուի 35 տարիներէ ի վեր աւշային տղոց միսերու թուլութիւնը, թեփերը, վիզի խոյլերու բորբոքումը եւայլն բուժելու համար։ Իր ազդողութեան համար, Կրիմօ եւ ընկ.եան օշարակը ֆրանսական դեղագիրներու ցանկին մէջ նշանակուած է և պաշտօնապէս արտօնուած է Ռուսիոյ, Իտալիոյ, Սպանիոյ, Բորթուգալի մէջ եւայլն։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆ
ՏՔԹ. Ն. ՏԱՂԱՒԱՐԵԱՆԻ
Դրուատեալ եւ յանձնարարեալ
ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԷՆ
Կարեւոր գործ ամեն մարդու համար
ԳԻՆ 25 ՂՐՇ.

Կը գտնուի ամէն գրավաճառաց քով. կեդրոնատեղին է Պէրպէրեան Տպարան (Եսկի Զապթիէ Ճամբէի թիւ 61). կեդրոնատեղին ղրկուած 25 ղրշ. Թղթատարական փուլի կամ հինգուկէս ֆր.նոց մանտաբօսթի փոխարէն կը ստացուի թղթատարով մէկ օրինակ։

Վարժարանաց և մեծաքանակ գնողներուն համար մասնաւոր զեղչ։

228 8—10

ԹՂԹԱԲԵՐ
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

Լոնտոնի թերթերէն, 7 Յնվր. 1899

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱ. — Սթանտարտ Ուաշինկթընի Թղթակիցը կը հեռագրէ, Այն զրոյցը թէ Անգլիոյ և Մ. Նահանգաց միջեւ գաղտնի դաշնագրութիւն մը կնքուած է, զուրկ է որ և է կարեւորութենէ։ Անկարելի է որ Ամերիկացիներու հետ այս տեսակ արդիւնք մը հասնին Անգլիացիները։ Մեծն Բրիտանիա գոհ կ'ըլլայ եթէ ամերիկացիներու կողմէ իրեն պէտք եղած ապահովութիւնը տրուի թէ անոնք պիտի նպաստեն իր Չինաստանի մէջ «բաց դուռի» քաղաքականութեան։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.—Նիւ Եորքէն հասած հեռագիրներ կը յայտնեն թէ Նոր Տարին Մ. Նահանգներու առեւտուրին համար կարեւոր դիրքերով սկսած է։ Երկաթի սպառումը ամէն ժամանակէ աւելի շատ է, ցորենի և վարսակի արտածութիւնն ալ սովորականէն աւելի առատ։

ՔՈՒԲԱՅԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ.— Պ. Մաք Քինլիի Փիլիպպեաններուն հանդէպ բռնած քաղաքականութիւնը թէեւ ընդհանուր գոհունակութեան արժանացած, բայց Անթիլեաններու մասին ամերիկեան քաղաքականութիւնը ընդհակառակը դժգոհութեան առիթներ տուած է։ Ներկայ պայմաններու մէջ, հիւսիսային Ամերիկայի Հանրապետութեան Նախագահը կարող չէ Փիլիպպեաններու և Անթիլեաններու մասին նախարարութեանց միջեւ յառաջ եկած տարբերութիւնները կտրուկ կերպով հարթել։ Նոյն օրինակ պարագայ մը ներկայացաւ այս օրերս Սանթիակոյի մէջ ծագած խնդրի մը առթիւ։

ՆԻՒՖԱՈՒՆՏԼԸՆՏԻ ՄԷՋ.—Կը կարծուի թէ Նիւ Ֆաունտլընտի մէջ ֆրանսացիներու և անգլիացիներու ձկնորսութեան առթիւ ծագած սահմանի դժուարութիւնները ֆրանսական նոր դեսպան Պ. Քամպոնի և Լորտ Սոլզպըրիի միջեւ շուտով կարգադրութեան մը յանգին։ Սակայն եւրոպական մամուլը այնքան սխալ տեղեկութիւններ հրատարակած է ցարդ այս խնդրոյ մասին որ Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը հետեւեալը հրատարակութեան տուած է. «Ֆրանսացիները միայն, Ութրէխթի դաշնագրութեան համաձայն, իրաւունք ունին Նիւ Ֆաունտլընտի ծովին մէկ մասին մէջ ձկնորսութիւն ընելու, այն պայմանով սակայն որ ֆրանսացիները նոյն ծովեզրին երկարութեանը, տեւական ամուր շէնքեր չի շինեն։ Այս արգելքը, պէտք է գիտնալ նաեւ թէ, կը ծանրանայ բոլոր օտարականներու ինչպէս նաեւ տեղացիներու վրայ ալ։ Տեղացիները այժմ դիմումներ կ'ընեն — յաճախ խիստ լեզուով — անգլիական կառավարութեան որ իրենք ալ իրաւունք ունենան ֆրանսական ծովեզրի երկայնքին վրայ գործելու։ Ֆրանսական ծովեզրի երկարութեան վրայ թէեւ ջուրը քաշուած է և ձկնորսութեան համար ալ այլ եւս անպէտ, բայց հողը հարուստ է հանքերով։ Այս վերջին կէտը մեծ նշանակութիւն ունի Անգլիոյ համար, և եթէ ֆրանսա ուզէ հրաժարիլ իր վերոյիշեալ պայմանագրի այդ իրաւունքներէն որոնք միշտ յարգուած էին անգլիական կառավարութենէն, անգլիական կառավարութիւնը պիտի ստանձնէ՝ այդ տեղերու շահագործումի իրաւունքը ստանձնելու համար հարկ եղած հատուցումը ընել։ Այս պատճառաւ պէտք է որ երկու կառավարութիւնները նախապէս համաձայնութեան մը յանգին։

Խնդիրը այս վիճակին մէջ չի կըրնար Բարիզի և Լոնտոնի մէջ լուրջ դժուարութիւններու տեղի տալ։ Ուրեմն գլխաւորաբար բարիզեան թերթերու բռնած խիստ լեզուն՝ հանդէպ Անգլիոյ բոլորովին անտեղի է։

ԶՈԼԱՅԻ ՆԱՄԱԿԸ. — Բարիզի Օռօռ թերթը՝ որ այնքան կարեւոր հեղինակութիւն մը ստացաւ Տրէյֆիւսի խնդրին առթիւ, կը հրատարակէ հետեւեալ նամակը՝ զոր Զոլա ուղղած էր իր բարեկամներէն մէկուն՝ առանց թէեւ անոր հրատարակութիւնը արտօնելու։

Հինգշաբթի, 15 Դեկտ. 98.

Սիրելի և մեծայարգ բարեկամս,

Շնորհակալ եմ ձեր գեղեցիկ և երկար նամակին համար, որուն մէջ, հիանալի յստակութեամբ մը ձեր կարծիքը կը յայտնէք իմ հիմնական կացութեանս վրայ, միեւնոյն ատեն վրաս ծանրացող պարտաւորութիւնները ցոյց տալով։

Կը խոստովանիմ թէ կատարելապէս համոզուած եմ իմ Ֆրանսա վերադառնալուս կարելիութեան վրայ և թէ վճռաբեկ ատեանին քննութենէն առաջ պիտի կրնայինք կառավարութիւնը արգիլել որ Վերսայլի դատը չվերսկսի, ինչ որ նոր յաղթանակ մը պիտի ըլլար մեզի համար։ Բայց կը խոնարհիմ, քանի որ կը հաւատաք թէ իմ վերադարձս կորուստ պիտի մատնէր միւս մարտնչողները և թէ վտանգաւոր հանգամանք մը պիտի ունենար դատին՝ որուն ըրած ամէնէն մեծ զոհողութիւնս է ապահովաբար այս բանը։

Իմ հոգեկան վիճակս աս է որ ձանձրացած եմ այս խաղաղ ու ապահով կեանքէն։ Չէք կրնար գուշակել սրտի նեղմունքներս, ամէն առտու որ թերթերը կը կարդամ։ Ինծի անանկ կ'երեւայ թէ ա՛լ բանի մը չեմ ծառայեր, թէ մեռած եմ ալ, մինչդեռ ուրիշներ կը կռուին։ Եւ ասիկա պիտի տեւէ դեռ բաւական ամիսներ, հեռու բոլոր սիրածներէս, հեռու իմ մտքիս ու սրտիս սովորութիւններէն։

Գալով ապաստանարանս փոխելու խնդրին՝ ինչ բանի պիտի ծառայէ սակայն։ Հիւանդին պիտի նմանիմ, որ իր անկողնին մէջ մէկդիէն միւսը կը դառնայ։ Հոս հաստատուած եմ արդէն, ուրիշ տեղ պէտք է կրկին սկսիլ այս դժուարին ու վտանգաւոր հաստատումը։ Տեղէս չպիտի շարժիմ ուրեմն, ինչ որ աւելի պարզ և աւելի արժանաւոր է։ Բազմաթեւեակ պատճառներ զիս հոս կը պահեն։

Ինծի կը հարցնէք թէ հեռուէն՝ ինչ կը մտածեմ դէպքերուն վրայ։ Սակայն անդին՝ յաղթանակը ապահովուած կը նկատեմ, բայց լաւ համոզուած եմ թէ աւազակներու կուսակցութիւնը, մինչեւ վերջը ամէն բան պիտի ընէ արդարութեան գործը խափանելու համար։ Դիւցազնական Բիքառը ազատուած կ'երեւայ, ձեր շնորհիւ արդէն Խուալէն Կոհիէն ու Ռէյնաքն են որ պիտի նեղուին հիմա. և նոյն իսկ Տրէյֆիւսի անպարտ արձակման նախորդ օրը՝ անխելք և հրէշային փորձ մը պիտի տեսնենք դեռ։ Ա՜խ, մեր խեղճ երկիրը. անոր է որ կը մտածեմ անվերջանալի մտահոգութեամբ մը։ Մեր յաղթութեան յաջորդ օրը ո՛րչափ փլատակներ պիտի գտնենք. ու պիտի կրնա՞նք երբեք վերականգնել զանոնք, բոլոր այս փտած նիւթերով։ Հոն է ահարկու վաղորդայնը։

Շնորհակալ եմ երկրորդական գործերու մասին ձեր ցուցուցած այնքա՛ն դորովոտ անձնուիրութեանն։

Շատ չեմ շահագրգռուիր առանձնամբ. կը խոստովանիմ ասիկա. որովհետեւ, կը կրկնեմ թէ մեռած մը կը նկատեմ ինքզինքս քանի որ վտարուած եմ երկրէս, հեռու անկէ, ու համր։ Բայց վերջապէս կրնամ աշխատիլ, և ասիկա է իմ միակ մխիթարութիւնս։

Շնորհակալ եմ, շնորհակալ, սիրելի ու մեծայարգ բարեկամս, ձեր ինծի ցուցուցած և ցուցնելիք ալ բոլոր վեհանձնութեան համար։

Համբոյրներ, ԷՄԻԼ ԶՈԼԱ.

Հեռագիր

ԲԱՐԻԶ, 11 յունուար։—Երեսփ. ժողովը յառաջիկայ երկուշաբթի պիտի սկսի վիճաբանիլ ելմտացոյցին վրայ։

—Ուաշինկթընէն կը հեռագրեն թէ Ամերիկայի կառավարութիւնը Տիւէյ ծովակալին հրաման ղրկեր է, որպէս զի Իլօ-Իլօ կղզին զօրք ցամաք հանէ։

ՄԱՏՐԻՏ.— Խնամակալ-Թագուհիին և նախարարապետ Պ. Սակասթայի միջեւ կատարուած խորհրդակցութեան մը հետեւանքով, որոշուեցաւ թէ այս միջոցին նախարարական փոփոխութիւն կատարել անյարմար է։

ՊՈՒՔՐԷՇ.— Ռումանիոյ Թագաւորը մօտերս այցելութիւն պիտի տայ Սերպիոյ Թագաւորին և Պուլկարիոյ իշխանին։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 11 յունուար.— Կ'ըսուի թէ վճռաբեկ ատեանը ձեռք անցուցած է ոստիկան-զինուորներու տեղակալ Ֆիլիբ անուն մարդու մը նամակը, հաստատող թէ Տրէյֆիւս աստիճանազրկ ըլլալու միջոցին, Լըպրուն-Ռընօ հարիւրապետը ըսեր է իրեն. «Տրէյֆիւս խոստովանեցաւ թէ աննշան թուղթեր յանձնած է։»

Դատական նախարարը որոշեց որ այս մասին յաւելուածական քննութիւն մը կատարուի։

—Պ. Պարթու Երեսփ. Ժողովին մէջ հարցապնդում պիտի ընէ Ալժէրիոյ վերաբերեալ ընդհանուր քաղաքականութեան վրայ։

—Նիւ Եորքի մէջ ցորենի գինը քիչ մը բարձրացաւ. վերջին գինը 75.12 է. մինչդեռ առջի օրը 74.50 էր։ Լիվրբուլի մէջ 5/10 ինկած է։ Մարսիլիայի մէջ գործ չի կայ, 20.75։

ՄԱՏՐԻՏ.—Դեկտեմբեր ամսուն ամբողջ Սպանիոյ հասոյթներուն գանձումը 17 միլիոն բեսեթա աւելի է, բաղդատմամբ նախորդ տարուան նոյն ամսուն։

Տես Դ. երես Պայպլ Հաուսի հրատարակութիւնները։

Տր. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ Երեսը

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԴԻՏԱՐԱՆ

31 Դեկտ. 1898
Կ. ՊՈԼԻՍ. — Ծանրաչափ 768.
Ջերմաչափ 5.
Օդը ամպոտ։
Կէս օր. — Ժամ 7.3։

Կ. ՊՈԼՍԵՆ ԴՈՒՐՍ

Ջերմաչափ	Զրոյէն վար	Զրոյէն վեր
Տրապիզոն	—	8
Սէլանիկ	—	6
Իզմիր	—	1
Հալէպ	—	—
Էնկիւրի	—	9
Պրուսա	—	4
Արճանկել	25	—
Պետերսպուրկ	20	0
Մոսկուա	—	—
Բարիզ	—	3
Վիեննա	—	1
Օտեսա	—	3
Սոֆիա	6	—
Աթէնք	—	—

Սեւ ծովուն վիճակը Քիլիայի մէջ.— Հանդարտ։

ՍԱԿԱՐԱՆԸ

Մէկ տարուան միջոցին Ղալաթիոյ Սակարանին մէջ արժեթղթոց գիները սա համեմատութիւնը ունեցած են.

	Վար գին	Վեր գին
Քոնս.	22.11	25.24
Երկաթ.	98	113
Ռէժի	260	289
Օսմանիէ	382	410
Թրամուէյ	6.80	7.90
Ասուրանս	4	4.25
Քէ	455	470

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	25	04
Ամէնէն բարձր գին	»	25	05
Ամէնէն վար գին	»	25	01
Ռումէլիի երկթ. գոց.	Ֆր.	110	37
Ամէնէն բարձր գին	»	110	50
Ամէնէն վար գին	»	110	25

ԲԱՑՈՒՄ 31 Դեկտ.

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Գ.	Ֆ. Կ.	25	02
Ռումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	110	25
Օսմանիէ		405	—
Ռէժի		268	—
Օսմ. Պանքա		12	—
Քրէտի Ժէնէրալ Օթոմ.		9	25
Երկրագործական Պանքա		7	30
Սոս. Օթ. Շանժ է Վալէօր	Ա. Ո.	3	20
Օսմ. Ապահ. Ըն.		4	20
Թրամուէյ բաժնեթ.		370	—
» ժուիսանս		275	—
» պարտամ.	Ֆր.	492	—
Տէրքոսի ջուրի ընկ.	»	297	50
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	356	—

ՈԹԻԼԱՆՑ

Քոնսոլիտէ ու. օրուան	Օ. Ո.	2	40
» մէկ ամսուան	»	—	—
Ռում. երկթ. ու. օրուան	»	—	—
» » մէկ ամսուան	»	—	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	78
Անգլիական ոսկի	»	110	10
Բոլ Էմբէրիալ	»	90	20
Քրիմեց	»	51	05
Մէճիտիէ արծաթ	»	107	38
Մէճալիք	»	94	30
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	54

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	110	05
» » » չէք	»	111	05
Բարիզ » »	Ֆր.	22	85
» » » չէք	»	22	71
Պէրլին առնուկա չէք	Մարք	18	56
Վիեննա չէք	Ֆիօր	10	91

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 11 Յուն.

Օսմ. Քոնս. Սեռի Ա.	Ա. Ո.	-	—
» » » Բ.	»	47	
» » » Գ.	»	26	80
» » » Դ.) բաց.	»	22	50
) գոց.	»	22	50
Փոխառութիւն Պաշապա	»	82	50
Օսմ. 3 1/2 %	»	79	
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	11	89
Այտընի երկաթուղի	»	11	—
Եգիպտական Միացեալ	»	106	50
Անգլ. Քոնսոլիտէ	»	110	87
Հելլենական 5 %	»	42	50
Մոնոբոլ հելլենական 4 %	»	18	
Ռանթ » 4 %	»	33	50
Պուլկ. փոխառ. 6 % 1888	»	93	75
» նոր » 6 % 1892	»	97	
Փոխան. Բարիզի վրայ	»	25	250
Դրամագեղչ	»	4	

ԲԱՐԻԶ 11 Յուն.

Օսմ. Քոնս. Սեռի Դ.) բաց	Ղր.	22	70
) գոց	»	22	70
» » » Բ	»	48	
» » » Գ	»	27	—
Օսմանիէ	»	477	—
Ռումէլիի երկաթուղի	Ֆր	110	
Օսմ. Ռէժի	»	261	
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	547	—
Ֆրանս. Ռանթ 3 %	»	101	57
Քրէտի Լիոնէ	»	857	—
Պանք տը Բարի	»	—	—
Ցուէզի բաժնեթուղթ	»		
Իտալական Ռանթ	»	92	50
Սպանիական արտաքին	»	46	45
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	200
Դրամագեղչ	»	03	—

ՊԵՐԼԻՆ, 11 Յուն.

Օսմ. փոխառութիւն 1888	մարք	112	75
Ռումէլիի երկաթուղի	»	114	60
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	97	20
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս	»	20	300

ՎԻԵՆՆԱ, 11 Յուն.

Փոխան. Բարիզի վրայ	Ֆիօր.	47	02
» Լոնտոնի վրայ	»	120	95
Ռումէլիի երկաթուղի	»	58	10
Օսմ. Ռէժի	»	121	50

ԲԱԶԻ

Մեծ հայ վաճառատուն պատրաստ եւ չափու վրայ հանդերձից Ստամպօլ Մահմուտ փաշա Ապուտ Էֆէնտի, Եէնի Ջարշի թիւ 5-6.

Վաճառատունս՝ իր առաջին եռամեայ շրջանին մէջ արդեամբ ցոյց տուաւ թէ իր խոստումներ գործադրելու կարող էր եւ հազարաւոր ազգային յաճախորդաց կողմէ քաջալերուած և փորձառութեամբ տեսնելով թէ արդէն հասարակութենէ այնքան լաւ ընդունելութիւն կը գտնէ որքան աւելի խնամել եւ ճաշակաւոր ի վաճառ հանէ իր հանդերձներն, այսօր կը համարձակի՝ թէ իր կերպասներու ընտրութեամբ և թէ գործաւորաց վարպետութեան տեսակէտով յայտարարել թէ՝ գեր ի վեր է հրապարակիս բոլոր հանդերձեղէնից ներէ և սոյնպիսի գներով որ յանձնարարել զգեստուց չափ լաւ ձեւուած և ճաշակաւոր ըլլալով հանդերձ, 40% շահ մը պիտի գտնեն վաճառատունս պատուաւորողները։

Բազէի հիմնադիրը, հրապարակիս ծանօթ չուխայի վաճառատան մը տէրերն ըլլալով, իրենց նպատակն եղած է տիպար հայ գործարան մը պատրաստել և միանգամայն չուխայի սպառումը բարձրացնել մեծաքանակ փոքրիկ շահով մը, յաճախորդաց թողլով բոլոր արժեստական շահերն. մեծ առաւելութիւն մը զոր բոլոր իր փոքրիկ մրցակիցներն անկարող են ցոյց տալ։ Ահա Բազէի անմրցելիութեան գըլխաւոր գաղտնիքը։

ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ Թիւն 2 գրուշ 112

ՊՕՆ ՄԱՐՇԷ.—Տարեգլխոյ առթիւ ցուցադրութիւն նոր նորաձեւական եւ նոր գեղեցիկ առարկաներու, Բերա, Մեծ Փողոց, թիւ 354.

Ծնունդի և Տարեգլխի տօներուն առթիւ, Պօն Մարշէն առջի տարիներէն ա՛լ աւելի լաւ վիճակով մը կերպարանափոխուած է իր խաղալիքներու, պզտիկ կարասիներու և ուրիշ հազար տեսակ առարկաներու ցուցադրութեամբ. առարկաներ թէ՛ օգտակար և թէ հաճելի։

Իր ընտրութեանց մէջ, տնօրէնութիւնը մասնաւոր ջանք մը ըրած է նախընտրելով բարիզեան ճարտարուեստի հազար տեսակ գիւտերը՝ որոնք այնքան նշանաւոր են իրենց գեղեցկութեամբ։ Մասնաւորապէս կը յանձնարարենք շաքարեղէնները, կլասէ պտուղները և շաղանակները, ամէնքն ալ առաջին կարգի, և Բարիզի ալ ամէնէն համբաւաւոր անուշագործներէն պատրաստուած։ Արդէն մեր ընթերցողները այսօրուընէ իսկ կրնան Պօն Մարշէն այցելել, ընտրութիւններն ընելու, և նոյն իսկ հիմակուընէ իրենց գնումը ընելու համար. այսպէսով թէ՛ առատ առարկաներ կը գտնեն և թէ՛ կ'ազատին վերջին օրերու բազմութեան խռնումէն։ 224

ՄՏՄ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԱՍՈՒԵՂԻՆԻ
Անգլօ-Ֆրանսական գործարանատէրերու ընկերութեան
De la Société des fabricants
anglo-français
Թ. 21, Ղալաթիա, Վօյվօտա փողոց, Թ. 21
(ֆրանսական Նաւախմբերուն դիմաց)

Անգլօ-Ֆրանսական գործարանատէրերու Ընկերութիւնը, դիւրութիւն տալու համար հասարակութեան՝ զանելու իր անգլիական ու ֆրանսական ապրանքները, վաճառական մարքայով, կը ծանուցանէ թէ ստացած է իր

ՄԹԵՐԱՆՈՑԻՆ ՄԷՋ
ամենաճաշակ ասուեղէն

ազնուագոյն տեսակէ ու վերջին նորաձեւութեամբ։

Հասարակութիւնը կը հրաւիրուի այցելել

ՍՈՒԵՂԷՆԻ ՍԵՆ ՄԹԵՐՆՈՑԸ

Անգլօ-ֆրանսական գործարանատէրերու ընկերութեան, իր գնումները կատարելէ առաջ։ 24

ՄՈԴԱԿԱՆ ՀՐԱՊՈՒՐԻՉԸ

Շատ անգամ խանութի մը կամ վաճառատան մը ապրանքներէն աւելի, Բաղէլաներն են որ յաճախորդը իրենց կը քաշեն. անտարբեր անցորդը խանութին ճակատը կամ քովը շրջանակուած զարդարուն գիրերէն հրապուրուած ներս կը մտնէ ո՛և է առարկայ մը կամ նիւթ մը գնելու համար։

Բոլ Զրաք Նկարչատունը, որ հաստատուած է Ղալաթիա, Տէմիր խան, 26, ամէնէն աւելի կրնայ գոհացնել այդ կարգի պէտքը, կը շինէ ամէն տեսակ Բաղէլաներ, ոսկեզօծ և արծաթազօծ, ցինքի, փայտի կամ թիթեղի վրայ շատ գունագեղութեամբ նկարուած գիրեր, զարդագիրներ, քանդակներ և գին նշաններ, հիանալի ճաշակով մը և շատ դիւրամատչելի գիներով. Բոլ Զրաք Նկարչատունը կը պատրաստէ նաև ամէն տեսակ պատկերներ (գրո-գուլըմ) ամենակատարեալ նմանութեամբ։

Դիմեցէք. ամէնէն աժանն է և ամէնէն գեղեցիկը։

Բոլ Զրաք Նկարչատունը ի դիւրութիւն յաճախորդաց գրասենեակ մըն ալ ի Պոլիս Ֆնտըգեան խանի 6 թիւը բացած է։

ԻԼԱՆ

Բօսթա վէ Թելէկրաֆ Նէզարէթի

Թէմտիտ վէրինճալարը մուգթէզայի Իրատէի Սէնիէի Հազրէթը Բատիշահիլէն պուլունան պաղը խուսուսը ճէտիտ իչուն միւնագասայա վազ օլունտուղու պիտտէֆաթ իլան 22,000 քիլօկրամ 4 միլիմէթրօլուք թիմուր թէլ իլէ 3000 ատէտ թիմուրլը պէօյիւք իզօլաթէօրուն թէլլէրին պէհէր 100 քիլօսը 25 ֆր. 50 սանթիմ վէ իզօլաթէօրլէրին պէհէր ատէտինէ 1 ֆր. 5 սանթիմ պէտէլ իլէ թալիպի էօհտէսինտէ պուլունտուղունտան պէտէլաթը մէզքուրէտէն 100տէ 5 թէնզիլաթ իճրասընա թալիպ օլանլարըն չէհրը քեանունը էվվէլին 31ինճի կիւնի սաաթ 10ա գատար Բօսթա վէ Թէլէկրաֆ Նէզարէթի խարիճ մէճլիսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի Եընճը տէֆա օլարագ իլան օլունուր։

30 քեանունը էվվէլ 314 251

Քեզա

80 չիֆթ թէլաթին խուրճ, 55 ատէտ թէլաթին սիւրիւճի հէյպէսի, 160 ատէտ քէպիր սախթիան էմանէթ չանթասը, 50 ատէտ սաղիր էմանէթ չանթասը, 40 ատէտ սէյյարանէ մախսուս գուլպալը չանթա, 5100 ատէտ իւչ նէվ պէզ չուվալ, 5040 ատէտ տէօրթ նէվ պէզ չանթա, 144 ատէտ գալըն գանավաչօ չուվալ։

Տէրսաատէթ վէ ումում թաշրա բօսթախանէլէրի լազըմէսի իչուն թէտարիք վէ իմալը մուգթէզա օլան պալատէ ճինս ու միգտարը մուհարրէր խուրճ վէ սայիրէ չէրայիթը լազըմէ իլէ միւնագասայա վազ օլունտուղունտան նումունէլէրինի կէօրմէք վէ չէրայիթը միւնագասայը անլամագ իսթէյէնլէրին 100տէ 10 թէմինաթը նագտիյէ վէ եախօտ Տէրսաատէթ թիճարէթ օտասընտան մուսատտագ միւթէպէր քէֆալէթնամէլէր իլէ պէրապէր չէհրը քեանունը սանինին 18ինճի բազար իրթէսի կիւնինէ գատար ճումատան մատա կիւնլէրտէ Բօսթա վէ Թէլէկրաֆ Նէզարէթի խարիճ մէճլիսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

30 քեանունը էվվէլ 314 252

ԿԱՂԱՆԴԻ ԵՒ ԾՆՆԴԵԱՆ ԱՌԹԻՒ ԸՆԾԱՅ ՏՐՈՒԵԼՈՒ ՅԱՐՄԱՐ ԳԻՐՔԵՐ

Նամակներ առ երիտասարդս, երես 131 գին 5 դահեկան։

Նամակներ առ օրիորդս, երես 126 գին 5 դահեկան։

Նամակներ առ նորապսակ ամուսինս, երես 144 գին 5 դահեկան։

Ապացոյց քրիստոնէութեան, երես 462 գին 2 դահեկան։

Ծագումն քրիստոնէութեան, երես 406 գին 5 դահեկան։

Երգեր ու եղանակներ, երես 200 գին 3 դահեկան։

Ճամբորդութիւն (պատկերազարդ), երես 532 գին 8 դահեկան։

Մեծ ճշմարտութիւններ, երես 106 գին 2 դահեկան։

Յովսէփայ պատմութիւնը, երես 154 գին 4 դահեկան։

Նամակներ առ ընտանիս, երես 248 գին 4 դահեկան։

Նամակներ առ մայրս, երես 138 գին 2 դահեկան։

Կեանք և կենցաղ, երես 132 գին 2 դահեկան։

Քրիստոսի Հին Նուագարանը (պատկերազարդ), երես 114 գին $2^{1}/_{2}$ դհկ.։

Կենդանաբանութիւն երես 283 գին 5 դահեկան։

Կը ծախուին Պայպըլ Հաուսի Գրատան մէջ ի Ֆինճանճըլար Եօգուշու։ 173

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Ամենահին Միջազգային Ընկ.ն
Կենաց վրայ ապահովագրութեան
Տնօրէնութիւն յեւրոպա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Պուլվառ տը զ'իթալիէնի անկիւնը)։ Ընկերութեան շէնքերն այժմ կը վերաշինուին, որով իր գրասենեակներն առժամաբար փոխադրուած են Նոդռ-Տամ տէ Վիքդուառ փողոց Թ. 42։

1898 Ցունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պատրաստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ ՔԻՒ ՍՈՒՆ ՄԻԼԻՈՆ ֆր.։ Ապահովագրութիւն որ կը բանի՝ 4,545,160,943 ֆր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 320 միլիոն։

1898ին հնչուն դրամով վճարելի շահերն են 14,400,000 ֆր., 1897էն 1,424,000 ֆր. աւելի։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ ունի 300,000է աւելի անդամ, որոնք Ընկերութիւնը կը կազմեն, որոնց կը պատկանի Ընկերութիւնն և որոց կը վերաբերին Ընկերութեան բոլոր շահերը։ Եթէ մասնակից էք, և կամ տակաւին չէք, խիստ շահեկան է ձեզի համար ճանչնալ Ընկերութեան մասնաւոր կարգադրութիւնները։ Օրինակի համար մանրամասն տեղեկութիւններ ուզեցէք երբեւ հասութաբեր գործ ապահովագրութեան վրայ որ հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոս ունի. նոյնպէս տարեվճարներու ետ դարձնելու ձեւով ապահովագրութեան վրայ, ի դէպ մահու որոշեալ ժամանակամիջոցի մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹԸԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Քննիչ-Պատուիրակ
Ա. ԶՈՒՀԱՃԵԱՆ
Վօյվօտա փողոց Վիթալիս խան Ղալաթիա

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՑԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՒՔԵԱՆ
Ն ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ
Մարսէյլի և Պոնտոսի մէջ կանոնաւորապէս Բանող

ԺԱՄԱՆՈՒՄ
Ցունվ. 17 Սէնտ Մարսիլիայէն։
» 23 Մինկրէլի Անատոլուի եզերքէն։

ՄԵԿՆՈՒՄ
Ցունվ. 18 Սէնտ Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում և Նովորոսսիսք։
» 24 Մինկրէլի Մարսիլիա ուղղակի։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղիոն ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութեան

Նաւագնացի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ՐԸՊՈՒԼ
575 Թօփհանէ, քարափին վրա

ԱՆԱՏՈԼՈՒԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1898 Նոյմբ. 1 (Ն.Տ.) երեքշաբթիէն սկսեալ

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ ԷՍԿԻ-ՇԷՀՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Թ. 34 Խառն Առտ	Թ. 2 Ճամբ. Առտ.	Թ. 4 Ճամբ. Առտ.	Թ. 36 Խառն Իրիկ	Թ. 6 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 8 Ճամբ. Իրիկ	Թ. Ճամբ. Առտ.	Թ. Ճամբ Առտ.	Թ. Ճամբ Իրիկ.	Թ.	Թ.	Թ.
		Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.			
Քարաքէօյ Կամուրջ	մկն.	1 35	3 47	5 57	8 15	0 30	11 30						
Հայտար Փաշա	ժմ.	2 —	4 12	6 22	8 40	10 55	11 55						
	մկն.	2 20	4 21	6 30	8 55	11 5	12 5						
Քըզըլ Թօբրաք	»	— —	4 28	6 37	9 5	11 13	12 13						
Ֆէնէր Եօլու	»	2 31	4 33	6 41	9 9	11 17	12 17						
Կէօզ Թէփէ	»	— —	4 38	6 46	9 15	11 22	12 22						
Էրէնքէօյ	»	2 42	4 43	6 51	9 21	11 28	12 27						
Պոսթանճըք	»	2 51	4 51	6 59	9 31	11 35	12 34						
Մալթէփէ	»	3 3	5 2	7 9	9 44	11 45	12 44						
Քարթալ	»	3 19	5 13	7 20	10 1	11 56	12 55						
Բէնտիք	ժմ.	3 30	5 21	7 28	10 11	12 4	1 3						
	մկն.	3 40			10 21								
Թուզլա	»	4 4			10 46								
Կէյպզէ	»	4 24			11 10								
Տիլ Իսքէլէսի	»	4 47			11 37								
Թավշանճըլ	»	4 56			11 47								
Հէրէքէ	»	5 13			12 6								
Եարըմճա	»	5 31			12 30								
Թիւթիւն Չիֆթլիք	»	5 43			12 44								
Տէրինճէ	»	5 52			12 57								
Իզմիտ	ժմ.	6 6			1 13								
	մկն	6 26											
Պէօյիւք Տէրպէնտ	»	7 —											
Սապանճա	»	7 25											
Ատա Բազար	»	7 47											
Կէյվէ	»	8 31											
Աք Հիսար	»	8 52											
Մէքէճէ	»	9 24											
Լէֆքէ	»	9 49											
Վէզիր Խան	»	10 24											
Պիլէճիք	ժմ.	11 6											
	մկն.	11 16											
Քարաքէօյ	»	12 28											
Պօզիւք	»	1 12											
Ինէ Էօնիւ	»	2 2											
Չուքուր Հիսար	»	2 33											
Էսկի Շէհր	ժմ.	3 12											
		իրիկ.											

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Թ. 1 Ճամբ Առտ.	Թ. 3 Ճամբ. Առտ	Թ. 31 Խառն Առտ.	Թ. 5 Ճամբ. Իրիկ.	Թ. 7 Ճամբ Իրիկ.	Թ. 33 Խառն Առտ,	Թ. Ճամբ. Իրիկ.	Թ. Ճամբ. Իրիկ,	Թ. Ճամբ. Իրիկ.	Թ.	Թ.	Թ.
		Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.			
Էսկի Շէհր	մկն.						11 45						
Չուքուր Հիսար	»						12 21						
Ինէ Էօնիւ	»						12 56						
Պօզիւք	»						1 28						
Քարաքէօյ	»						2 2						
Պիլէճիք	ժմ.						2 52						
	մկն.						3 2						
Վէզիր Խան	»						3 35						
Լէֆքէ	»						4 8						
Մէքէճէ	»						4 40						
Աք Հիսար	»						5 4						
Կէյվէ	»						5 27						
Ատա Բազար	»						6 18						
Սապանճա	»						6 34						
Պէօյիւք Տէրպէնտ	»						6 59						
Իզմիտ	ժմ.						7 34						
	մկն.			1 30			7 54						
Տէրինճէ	»			1 48			8 9						
Թիւթիւն Չիֆթլիք	»			1 59			8 18						
Եարըմճա	»			2 13			8 30						
Հէրէքէ	»			2 45			8 55						
Թավշանճըլ	»			2 58			9 5						
Տիլ Իսքէլէսի	»			3 9			9 14						
Կէյպզէ	»			3 40			9 38						
Թուզլա	»			4 5			9 58						
Բէնտիք	ժմ.			4 25			10 20						
	մկն	2	3 10	4 35	6 27	9	10 30						
Քարթալ	»	2 11	3 20	4 48	6 36	9 10	10 45						
Մալթէփէ	»	2 22	3 31	5 4	6 47	9 21	11 4						
Պոսթանճըք	»	2 32	3 41	5 18	6 58	9 32	11 17						
Էրէնքէօյ	»	2 41	3 52	5 30	7 7	9 41	11 30						
Կէօզթէփէ	»	2 45	3 56	5 34	7 11	9 45	— —						
Ֆէնէր Եօլու	»	2 50	4 1	5 40	7 16	9 50	11 41						
Քըզըլ Թօբրաք	»	2 54	4 5	5 44	7 20	9 54	— —						
Հայտար Փաշա	ժմ.	3	4 11	5 52	7 26	10 —	11 50						
	մկն.	3 7	4 18	6 [illegible]	7 33	10 8	12 5						
Քարաքէօյ Կամուրջ	ժմ.	3 32	4 43	6 28	7 58	10 33	12 30						
							րիկ						

ԼՈՆՏՈՆ ԵՒ ԼԱՆՔԱՇԻՐ

ՀՐԴԵՀԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
ՀՍՏԱՏԵԱԼ 1862ԻՆ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 2,127,500 ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ
ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐ ՌՈՒԷԼԴԸՐ ՃԻՆՃԻԼ
Հէյտէլ Խան, Թիւ 2—3, Վօյվօտա փողոց, Ղալաթիա

Առաջնակարգ Ընկերութիւն մ'է աս, իր առատաձեռնութեամբ, ճշդապահութեամբ և պատուաւորութեամբ համբաւաւոր։
ՔՆՆիչ ԹԷՈՏՈՐ ՍԹԷՖԱՆՈՒ

ՌՕՍԻԱ

COMPAGNIE RUSSIA D'ASSURANCES

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20ի կայս. իրատէով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ.— ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱԾՔ.

Ընկ. դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած 10,000,000 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար 82,500,000 »
1895ի հասոյթք 25,000,000 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ 100,000,000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս
Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

Ղալաթիա, Քարափին վրայ
([illegible])

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ԹԷՈՏՈՐ ՐԷԲՊԷՆ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլլի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Գոմօ	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Րօզարիօ	186
Ալէքթօ	3607	Գօնկօ	2906	Կրօտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	[illegible]առֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարգէլլօ	3709	Ցիբրիօ	1735
Արիօսդօ	2377	Տիտօ	4811	Հիտալկօ	1581	Միրատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	182?	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սըէրօ	1200
Պօրօտինօ	1261	Տուրօ	2383	Հօրադիօ	3600	Մօնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Պրավօ	1076	Տրաբօ	1713	Հումպէր	596	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրինօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօբիօ	3527
Պըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտաճօ	5540	Օնիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ճիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրքիտօ	487
Գալիբսօ	1337	Էշատօ	1481	Քլէօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլբինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասբօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօմօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Չիբակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1834	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէբանդօ	2272	Րին[illegible]	1663	Խէտօ	1850
Գլիօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Րօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գօլօրատօ	4233	Կիդանօ	1243	Լօրէնզօ	3191	Րօմէօ	1789		

Միէօպօ շոգենաւը, նաւապետ Պօյզ, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն հոս հասած է։

Մուրիլլօ շոգենաւը, նաւապետ Ճօնսթըն, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հըլ և ամսոյս 11ին պիտի մեկնի ուղղակի Պոլիս գալու համար։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻՋՕ
Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ^րք Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

([illegible])

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենաաստիճ ցաւած ակռաներն [illegible] կը լեցնեն. [illegible] պայմանաւ։

Նորահնար եղանակաւ, նուրբ. ճաշակաւոր, և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, [illegible] երաշխաւորեալ։

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ թըմրեցուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ, [illegible] անցաւութիւն.

Ց. Գ. Ջլեաները կիրակի օրերն ալ, ([illegible]) ինչպէս նաեւ ամէն օր, ([illegible]) հիւանդ կընդունին Բերայի գործատեղին։

Գաւառցիներէ կրնան դիմել իւրեանց բնակարանն, [illegible] 1 [illegible]։

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DF COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Դշ. 29 10 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Դշ. 30 11 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ հաղորդակցելով Աղեքսանդրիա, Բորտ-Սայիտ, Եաֆա, Պէյրութ եւ Քիպրոս)։
Եշ. 31/2 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Եշ. 31/12 Ինէպօլու, Սինօպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Պաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի։
Ուր. 1/13 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի- 587

Արտօնատէր ԶԱՐԷՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (131)

ԷՄԻԼ ՌԻՇՊՈՒՐ

ԱՐՈՒԱՐՁԱՆԻՆ ՏՂԱՆ

Գ.

ՄԱՅՐ ԼԱՆԿԼՕԱՅԻ ՏԱՀԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

—Երանի թէ այդպէս ըլլար, պատասխանեց տիկին Տը Բրէսլ տխրութեամբ գլուխն երերցնելով. բայց արդեօք՝ ընդհակառակն՝ դուք չէ՞ք խաբուողը, պարո՛ն Անտրէէն։ Դուք աղուաբար կը պաշտպանէք տիկին Տէշարմը. բայց անշուշտ չէք գիտեր ինչ որ շատեր գիտեն։

—Պատիւ ունիմ կրկնելու, տիկի՛ն մարքիզուհի, թէ բացարձակ զրպարտութիւն է. տիկին Տէշարմ ամենուն յարգանացն արժանի ըլլալէ դադրած չէ երբէք։

—Տը Բրէսլ մարքիզին անոր մօտ յաճախելը գայթակղութիւն մ'է միշտ։

—Այդպէս թող ըլլայ, պատասխանեց նկարիչը ծանրութեամբ. բայց ինչ որ աշխարհ չի գիտեր, ես ըսեմ ձեզի։ Տիկին Տէշարմ իմացեր է թէ իր քոյրը հրապուրող, անպատուող և խենթեցընողը Տը Բրէսլ մարքիզն է. ուստի կ'արհամարհէ և մահու չափ կ'ատէ զայն… Վրէժ առնելու համար՝ ուզած է յիմարական սոսկալի կիրք մը ծնուցանել հրապուրիչին սրտին մէջ, և յաջողած է. այսօր Գ. Տը Բրէսլ մարքիզն անոր ստրուկն է։ Տիկին Տէշարմ առայժմ ջանացած է ծաղրելի ընել զայն և չարչարել սիրով. բայց աւելի՛ն ընելու մտադիր է։ Ի՞նչ է նպատակը, ի՞նչ կ'ուզէ, չեմ գիտեր. փոխադարձ վրէժ թերեւս։ Բայց որովհետեւ դուք իրեն պիտի վերադարձունէք քոյրը, տիկի՛ն մարքիզուհի, զգալիք անպատում ուրախութիւնն ու երջանկութիւնն անշուշտ պիտի մարեն սրտին մէջ տիրող ատելութիւնն ու վրիժառութեան բաղձանքը. և ձեր շնորհիւ, Գ. Տը Բրէսլ մարքիզը պիտի կրնայ ներում գտնել։

Տիկին Տը Բրէսլ խոր հառաչ մ'արձակեց. որ ուրիշ խորհրդածութեանց կը պատասխանէր. յետոյ ոտքի վրայ ելաւ զուարթ դէմքով։

—Այդ ըսածնուդ ստուգութեանը վրայ ապահո՞վ էք, հարցուց։

—Տիկին Տէշարմ կը հաճի պատուել զիս իր վստահութեամբ, պատասխանեց Ալպէռ։

—Ուրեմն, պարո՛ն Անտրէէն, ըսաւ մարքիզուհին, այսօր տիկին Տէշարմ պիտի համբուրէ իր քոյրը։ Ժամադիր ըլլանք ձեզի հետ ժամը հինգին անոր տունը գտնուելու։ Ես կը խոնարհիմ անոր առջեւ, և յանուն զաւկըներուս ներում կը խնդրեմ Տը Բրէսլ մարքիզին համար։

8

ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Մեծ Պեռնար վայրկեան մ'իսկ չէր կորսուած։ Գինետունէն ուղղակի տուն գացեր, հագուստը փոխեր, բաճկոնին գրպանը քիչ մ'ստակ դրեր էր։ Միանգամայն փոքրիկ ատրճանակ մը խոթեր էր գրպանը՝ մրմռալով ինքնիրեն.

—Ո՛վ գիտէ ի՛նչ կրնայ պատահիլ։

Փողոցին մէջ տեսած առաջին պարապ կառքը կեցուց, և դռնակը բացած միջոցին՝ Անտրէ Բիկոյի հասցէն նետեց կառապանին։

Նոյն միջոցին, Պուրկինեան և Պրիոն ալ, իրենց տրուած հրահանգին համեմատ, դէպի Ժոանվիլ-լը Բոն կ'երթային Վէնսէնի ճամբէն։

Ժամը մէկուկէս էր երբ Պեռնար Անտրէի բնակարանը հասաւ. ոտքը սանդուղին առաջին աստիճանին վրայ դրած միջոցին, դռնապանը, ճշմարիտ Կերբերոս մը, արգիլեց զայն գոչելով.

—Ո՞ւր կ'երթաք։

—Գ. Անտրէ Բիկոյի բնակարանը, պատասխանեց, զինքը հիմա տեսնելու պէտք ունիմ։

—Հոս չէ։

—Թերեւս կրնամ իմանալ բնակարանին մէջ գտնուողներէն թէ ո՛ւր կրնամ գտնել։

—Մարդ չի կայ բնակարանին մէջ, սպասաւորները դուրս ելան։

—Ուրեմն Գ. Անտրէի գալուն պիտի սպասեմ։

—Ինչպէս որ կ'ուզէք, բայց պարապ տեղը պիտի սպասէք. Գ. Բիկոյ ժամը տասնին դուրս ելաւ ըսելով թէ գիշերն ուշ պիտի վերադառնայ։

Պեռնար դժգոհելով ծամծմեց դէմքը։ Վայրկեան մը մտածեց թէ ի՛նչ պէտք էր ընէր։

Բլէզի հետքը գտած ըլլալուն վրայ գրեթէ աներկբայ, չէր ուզեր հետեւեալ օրուան թողուլ առաջադրեալ ձեռնարկը։ Բայց գործի մը մէջ ուղղակի շահ չունեցող մարդոց պէս՝ ինքն ալ դժուարութիւններ կը տեսնէր առանց արուարձանի տղուն աջակցութեանը գործելու մէջ։

Բարի գործաւորը վարանման մէջ էր։

Յանկարծ ճակատը մթնցընող ամպը փարատեցաւ։ Նորէն կառքը մտաւ հրամայելով կառապանին որ զինքը Լառօշֆուքօ փողոցը տանի։

Այս անգամ յաջողեցաւ. մայր Լանկլօա տունն էր։ Նոր եկ դարձեր էր ոստիկանութեան տեսչին քովէն, որ անփոփոխապէս կը պատասխանէր իրեն.

—Դեռ բան մը չենք գիտեր, հետախուզութիւնները կը շարունակեն։

Անկիւն մը նստած, գլուխը կուրծքին վրայ ծռած, թեւերը կախուած, խեղճ մայր Լանկլօա արտասուք կը թափէր. աչերը մշտահոս աղբիւր մ'էին։ Երբեւ հակապաշկեր, քովի սենեակին մէջ ալ, որ՝ ինչպէս արդէն ըսինք՝ Բլէզի համար պատրաստուած էր, քանարիաները մելեգնաբար կը գեղգեղէին։ Սեղանի մը վրայ պաղ մսի կտոր մը կեցած էր, որմէ կը հասկցուէր թէ խեղճ կինը քիչ մը բան ուտելու դիտաւորութիւն ունեցեր էր. բայց խակոյն սիրտ ունենալով՝ չէր կրցեր և ոչ իսկ պատառ մը կլլել։ Արդէն երեք օրէ ի վեր բան մը կերած չէր. գաւաթ մը գինի կը բաւէր իրեն։ Իր հուժկու կազմուածքին շնորհիւ՝ ուժաթափ չէր ըլլար։

Դրան բոժոժին հնչումը կորզեց զայն իր տխուր մտածութիւններէն։ Մէկէն ոտքի վրայ ելաւ և գնաց դուռը բացաւ։ Երբ տեսաւ Մեծ Պեռնարը, զոր անգամ մը միայն տեսած էր, զարմացման աւաչ մ'արձակեց։

—Տիկի՛ն Լանկլօա, ըսաւ գործաւորը, կարեւոր տեղեկութիւն մ'ունէի Անտրէէին տալու. չգտնելով զայն իր բնակարանին մէջ, և բարեբաղդաբար ձեր հասցէն յիշելով՝ եկայ ձեզ տեսնել. վասն զի ինչ որ Անտրէէն պիտի ըսէի, ձեզի համար ալ նոյնչափ կարեւորութիւն ունի։

—Ի՞նչ բանի համար է։

—Օր. Բլէզին ո՛ւր գտնուիլը գիտեմ։

—Աղջկա՞նս… Բլէզի՞ս, ո՛ւր ըլլալը գիտէ՞ք, գոչեց մայր Լանկլօա։

Անհնար է նկարագրել դէմքին ստացած արտայայտութիւնը։ Մէկէն բռնեց Պեռնարի թեւէն և սենեակին մէջ տեղը քաշեց փայլակնացայտ աչերով։

(Շարունակելի)